Anul II No. 66 — 6 Pagini 10 Pf. — Joi 5 Noembrie 1942

TRANSNISTRIA

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET TIRASPOL

GAZETA REDEȘTEPTARII NAȚIONALE A ROMANILOR DINTRE NISTRU ȘI BUG

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA BUCUREȘTI Strada Sărindar 5-7-9

DE VORBĂ CU TINERETUL DIN SATUL MEU

Să nu creadă cineva că tineretul acesta este chiar un Ivan cel Groaznic ce aruncă cu barda'n Dumnezeu și-i lipsit de orice omenie. In satul în care lucrez, am căutat să-mi apropii acest tineret și să mi-l împrietenesc.

M'am simțit totdeauna bine între dânșii. Și flăcăii și fetele au cu toții suflete bune și sfioase. Le place să vină la biserică, să asculte slujba religioasă și Cuvântul Evanghelei. Am căutat să-i învăt rugăciunile sau „crucile" ca să folosesc cuvântul pe care-l au ei pentru Legea Domnului.

Alteori, în convorbirile pe care le avem, mă las furat de firul isvorâsirilor lor, care's pline de interes și-mi desvălue felul de viață, pe care l-au petrecut sub stăpânirea bolșevică.

Iată, unul dintre învățătorii tineri, A. S., îmi spunea într'o seară că el n'a avut nici tată nici mamă, când s'a trezit pe lume. Muriseră amândoi în „holod" — adică în foametea din anii 1932—33—34. A crescut în orfelinat (priut) și acolo a pregătit să fie învățător.

Când era mic, în orfelinat, se juca cu tovarășii lui, dar cea mai umoasă joacă, de care-și aduce cu plăcere aminte, era lupta de grădă cu copiii jidovilor. Ei, orfanii, erau mai puțini și stăteau în internat necăjiți. „Jiții" erau însă mulți, se lucau liberi pe stradă și veneau la poarta lor să-i rădă și să-i bătjocorească. Provocarea nu rămânea însă niciodată fără reacțiune din partea celor închiși. Se angrena un adevărat război, în care biruiau pe jidovi.

S'a întâmplat odată să fie în primejdia de a fi biruiți. Văzând nu mai au încotro, au făcut din o armă primitivă, construită de ei dintr'o teavă de pușcă fărâmată, pe care au umplut-o cu pietrile, au găurit-o deasupra și i-au dat praf de pușcă și i-au dat foc cu chibritul. Când i-au dat foc, pocnetul, destul de puternic, a fost semnat de țipetele puilor de jidani, care primiseră câte o pietricită, fie în mâini, fie în picioare, care la dreapt sau la cap, de fugeau cum unde nimereau, țipând și strigând ajutor.

—„Misa, un alt prieten al meu, profesor, îmi povestește adesea cum petreceau jidanii viața lor în satul, ocolind totdeauna muncile grele. Niciodată jidanul nu muncea la câmp sau în fabrică, ci ori unde ar fi în tâlnit era negustor și sperator. Și erau peste tot favorizați, și acolo că nu erai slobod să te apropiezi vreunuia cu cuvântul „jidan". Numele lor de popor ales nu le era decât bătrânescul „Ebreu".

Și zice cuiva „jidan" riscai să ieși la închisoare sau să fii asasinat.

Era însă o luptă pe tăcute, între ei și ei. La mine, la tipografie, în orașul, unde lucram, venea deseori o jidoavcă vecină, în ultimul timp, ca să afle vești. Cum era tare dornică să afle multe și mărunte, eu îi spuneam o seamă de nimicuri, pe care i-le dădeam cu titlul de mari secrete, în schimbul unei pâini pe fiecare zi, fiindcă bărbatul său o câștiga mai ușor.

Altă dată m'am dus cu un prieten în bazar să ne plimbăm. Mergând noi, dăm peste o bătrânică care avea o găină de vânzare. Și cerea 12 ruble pe ea. O jidoavcă voia s'o ia dar nu-i dădea decât 10 ruble. Noi ne-am făcut că-o luăm noi și i-am spus bătrânei că-i dăm 12 ruble. Jidoavca a început să strige c'a cumpărat-o ea și că-i dă ea 12 ruble. Atunci am lăsat-o să plătească bătrânei cele 12 ruble și în loc să-i dăm găina, am despiedecat-o și i-am dat drumul prin târg.

Jidoavca a început să fugă s'o prindă ocărându-ne, iar bătrânica a plecat cu cele 12 ruble.

Cu jidanii, noi nu ne-am împăcat niciodată. Ei țineau unul la altul și chiar necunoscuți de erau, se făceau prieteni, parcă ar fi fost prieteni de când lumea, și se ajutau unul pe altul. Erau însă, ca și țiganii, pricină de haz peste tot.

In sat aveam noi un jidan mai bătrân căruia îi murise babubsta, și s'a căsătorit cu altă jidoavcă tânără. Jidanul cumpărase odată cu noua căsătorie și o vacă, pe care tânăra soție trebuia s'o ducă în fiecare dimineață la cireadă. Cum ea nu mai păzise vacile, nenea Maxim, un vecin, ca s'o rădă, îi spuse într'o dimineață că vaca lor e bolnavă. Ea, neliniștită, întrebă, ce să aibă, iar Maxim îi spuse: —„Tu nu vezi că dă din coadă. Intoarce vaca înapoi". Jidoavca a întors'o și s'a dus după Itic să-i cheme acasă, că-i bolnavă vaca".

In raiul roșu jidanii au avut parte de ironia și ura tineretului și a oamenilor de orice vârstă. E blestemul Mântuitorului, ce le stă deasupra capului amenințător ca sabia lui Damocles, chiar acolo unde le era mai bine și unde se credeau stăpâni.

Pr. Ic. I. Sanda

DARURI REGALE PENTRU OSTAȘII DE PE FRONT

Majestatea Sa Regina Mamă Elena, în înalta grije ce poartă ostașilor de pe front, a binevoit să pună la dispoziția Armatei, 3570 rânduri efecte de lână compuse din: flanele, passe-montagne, ciorapi și mănuși.

Domnul Ministru al Apărării Naționale în numele Armatei a adresat următoarea scrisoare de mulțumire Majestății Sale:

MAJESTATE,

Ostașii Țării, ce luptă departe de hotarele Sfinte ale Neamului, pentru a le așeza pe vecie în limitele lor firești, prin mine Vă aduc recunoscătoare mulțumiri și asigură pe Majestatea Voastră că vor lupta cu nădejde și credință, pentru Țară, Rege și Conducător.

Ministrul Apărării Naționale,
General de Divizie, C. PANTAZI

DESCĂTUȘATĂ EȘTI, TRANSNISTRIE ACUM!

Din foame, 'nstrăinare și din fum,
Din colectiv, din rătăciri și din ostrov,
Descătușată ești, Transnistrie, acum
Din Moghilău și până 'n Oceacov!

Ți-s brațele de zbucium obosite,
Și 'n ochii plânși în multe rugăciuni,
Au poposit, azi, bucuriile dorite,
De tine și de sute de străbuni.

Când mă gândesc la ziua cea de mâine
Văd fiștecare Moldovean la câte un plug;
Il văd sudoarea muncii pentru pâine,
Din tot cuprinsul țării pân, la Bug!

Iară Duminica, în fața Sfintei Cruci,
Nu lacrimi văd; ci mulțumiri cântate.
Iar ca prinos: colivă, mere, nuci;
Și visuri nanihidei închinate.

Eugenia Mihăiluță

PARTICIPAREA TRANSNISTRIENILOR LA UNIVERSITATEA POPULARĂ «N. IORGA» DIN VĂLENII DE MUNTE

de CONTSANTIN NEDELCU

Răsărită spontan, în vara anului 1908, ca un simbol al unității culturale a Românilor de pretutindeni, Universitatea populară din Vălenii-de-Munte a fost, dela început, unanim venerată ca un altar al spiritualității românești.

Suspendate în anii războiului mondial, cursurile au fost reluate cu însuflețire nouă după Unire.

Anul trecut, ele au amuțit, în urma stingerii tragice a marelui lor Ctitor.

In vara acestui an, dela 12 până la 31 Iulie 1942, Liga Culturală, având aprobarea și sprijinul forurilor superioare, a reușit să facă posibilă continuarea activității de odinioară la Vălenii-de Munte, în sensul tradiției strălucit consacrate de exemplul deceniilor trecute.

Profesorul D. Pompeiu, membru al Academiei Române, și Dr. P. Topa, vice-președinte al Ligii Culturale, au semnat apelul către colaboratorii de totdeauna ai profesorului N. Iorga în opera sa dela Vălenii. S'a răspuns cu insuflețire, dovadă și bogăția temelor înmănunchiate în programul cursurilor, unindu-se în ideea: Oameni și fapte din trecutul românesc. Totuși, nu au putut fi tratate toate problemele anunțate, durata cursurilor fiind mai scurtă decât în anii normali.

Față de greutățile împrejurărilor actuale, realizarea ar fi fost, poate, zădărnicită, dacă nu ar fi intervenit ajutorul Statului, în forma celor 52 burse oferite de Ministerul Propagandei pentru acoperirea cheltuelilor de călătorie și de întreținere pe seama unui număr de membri ai corpului didactic primar și secundar, din Transnistria (treizeci și doi), Basarabia (zece) și Bucovina (zece). Aceștia au constituit nucleul auditoriului la toate conferințele și cursurile.

De asemenea, și Liga Culturală a dat câteva burse, distribuite prin Universitate între studenții bucureșteni, aleși dintre Ardeleni și Macedo-români. Au fost și câteva participări pe cont propriu.

Subiectele desvoltate de conferențiari constituie o amplă enciclopedie de etnopedagogie românească.

In ciclul „Oameni și fapte din trecutul românesc", Dr. T. Popa a vorbit despre Mitropolitul Andrei baron de Șaguna. Păr. N. Popescu, dela Academia Română, despre Petru Movilă, d-l Emanoil Bucuța despre Eufrosin Poteca; Dr. V. Trifu despre marele erudit Dr. Paulescu. T. Socolescu despre arhitectul Ion Mincu; V. Brătulescu despre Voievozi și boieri ctitori de biserici; V. Măgureanu despre Români cu nume mondial; Const. Nedelcu despre Traian Vuia și Aurel Vlaicu aviatori.

Activitatea lui N. Iorga a fost analizată de d-nii: N. A. Constantinescu, inginer C. Cristea, Gh. V. Dragomir, fost ministru, N. Georgescu-Cocoș, C. Jornescu și d-na Maria Sergescu Costersca.

Capitole de „Istorie românească" au tratat: N. Batzaria, N. A. Constantinescu (Exponsiunea Românească), N. N. Cretu (Unitatea românească), Eugen Cealic, C. Dumitriu, fost ministru (România și Rusia după 1877), V. Gaftoescu, Generalul Georgescu-Pion: (Cruciata contra bolșevismului); D. I. Perianu: (Justiția românească), I. D. Suciu: (Procesul Memorandului); Const. R. Vasilescu: (Vălenii de Munte 1908—1942) s. a.

„Provincii românești" au fost prezentate precum urmează: Ardealul, de d-nii P. Sergescu și Șefan Pop. Banatul, oameni și locuri, de Const. Nedelcu. Basarabia forestieră de ing. Cezar Cristea. Transnistria de d-nii D. Munteanu-Râmnic, Fl. Codrescu și Nichita Smochină (3 conf.)

„Limba și literatura română": Al. Bălăcescu: (Elementul eroic în cântecul bătrânesc); I. R. Caracas: (Scriitori ardeleni). Const. Nedelcu: Miorița și spațiul mioritic).

„Actualități sociale. Apostol D. Culea (Satul românesc); I. N. Saru: (Opera Societății Patronajul).

„Probleme de economie națională": Florin Codrescu și Ion Răducanu.

„Științe și Filosofie: d-nii Const. Pârvulescu și Petru Sergescu, ambii dela Facultatea de Științe din Timișoara

„Medicină și igienă: Dr. V. Trifu.

„Muzica": G. Simonis; M. Vulpescu (cu bogate exemplificări cântate).

Etică și pedagogie: Const. Nedelcu a) Despre frumusețea morală; b) Eroism tineresc (în 1916-1918.

„Religie": Păr. protoereu Iliescu (Isvoarele) cu proiecțiuni biblice.

Foarte bună completare a constituit producția dată de echipa „Joc și cântec românesc", trimisă de Ministerul Propagandei Naționale, împreună cu caravana cinematografică. Aceasta a prezentat frumoasele filme sonore: „Tara Moților"; „Bucovina cu mânăstirile sale", urmate de 2 jurnale de actualitate.

Așa cum era firesc, în toate împrejurările s'a dat atențiune deosebită colegilor (colegelor) din Transnistria, primii soli veniți cu dor de carte românească dela Bug la Patria-Mumă, în râvna de a-și înzestra cu spirit autohton românesc cunoștințele de specialitate, în vederea menirii nobile ce îi așteaptă la catedră, deodată cu viitorul an școlar: mijlocirea cunoașterii adevărate a specificului românesc în îndepărtatele regiuni de peste Nistru, unde s'au născut, din străveche rădăcină neaoș-românească, și unde vor fi misionari înimoși ai Românismului generos și onest.

Respectându-se privilegiul de oaspeți de mult așteptați ai fraților Transnistrieni, ei au fost feriți de orice ar fi putut apare ca apăsător și neplăcut. Tratați cu atențiune și cu bunăvoință unanimă, a cărei spontaneitate se simțea, ei au fost atrași și cuceriți de interesul lucrului nou ce li se oferea, prin conferințe și cursuri, prin șezători și excursii, prin viața de fiecare zi, care o trăiau în mediul nou, devenit tot mai familiar. Astfel, fără niciun fel de insistență, frecvența lor la sala de cursuri a devenit mai simultan maximă, interesul tot mai legat, atențiunea tot mai pasionată, atmosfera „clasei" tot mai intim-cuceritoare. Sporea și îndemânarea în notarea însemnărilor, uneori luam la mine, seara, caietele, și a doua zi, titularii lor le primeau complectate cu ceea ce lipsise, mulțumind cu recunoștință pentru purtarea de grijă. Colegii (colegele) din Basarabia și Bucovina, cu diplome din școalele normale românești, au înțeles să servească drept model de râvnă și asiduitate, în toate împrejurările.

Aceasta să li servească spre laudă.

Alăturea de conferințele publice din program, Transnistrienii, împreună cu Basarabenii și Bucovinenii, urmau zilnic trei cursuri sistematice de limbă, literatură, istorie și geografie românească, făcute de profesorul N. Stoenescu și de subsemnatul, care li-am servit și ca „director de studii" și mentor întru toate.

Lecțiile dintâi ale zilei, între orele 8 și 11, li erau rezervate pentru aceste cursuri, cu caracter de etnopedagogie națională. In lecția cu care am început, după pregătirea spirituală cuvenită, cu ceremonial quasi-liturgic, a fost desfășurată și întinsă luminos pe peretele principal din dreapta „altaruluî"-catedră harta nouă a „pământului românesc" cuprinzând și Transnistria, frumoasa hartă viu colorată: primită ca o icoană sfântă, spre care mereu alunecau privirile în timpul conferințelor, revenind ca odihnite, ea a devenit adevărat loc de pelerinaj pentru dânșii în toate pauzele, fie pentru a verifica locurile citate, fie, mai ales, pentru cumpănirea distanței spre cuiburile lor natale, atât de departe dincolo de Nistru, uneori chiar dincolo de Bug, hăt spre „Târgul la Lisaveta"...

Invățămintele dela conferințe și cursuri se întregeau cu comunicări date cu răspunsuri la întrebările, orale sau scrise, ce primeam în pauze, sau cu convorbiri totdeauna accesibile, cu preumblări spre cartierele mărginașe, pierdute între livezi, ale târgului, în grupuri benevole, după lecții, în timp ce cobora amurgul, până la ora cinei, urmată de șezători în aer liber, întru întâmpinarea cu viers de doină a lunei pline ce se înălța lin peste Teleajen:

Foaie verde, fir de nalbă,
Răsari lună mai degrabă,
Să se vadă prin livadă,
Să cosesc pelin și iarbă, —
Să-i dau mândrei să aleagă...

Transnistrienii întonau cu plăcere melodiile noi pentru dânșii, dându-ne în schimb coruri bine armonizate" din cântecele lor de acasă, cu același ritm și aceeași duioșie caracteristică pentru cântarea românească de pretutindeni:

Mariță, Mariță,
Tânără fetiță,
Eu m'oiu îndura
Și ți-oiu cumpăra
Haină albă de mătasă,
Ca să-mi fii mireasă...

în cadența și tonalitatea sa străveziu naivă se aplauda voios de

(Continuare în pag. 4-a)

Douăzeci de ani de a marșul asupra Romei

La 12 Septembrie 1919, Gabriele D'Annunzio înfăptuește „marșul dela Ronchi" și intră în fruntea batalionului său în Fiume, unde formează un guvern provizoriu și se instituie ca șef suprem militar.

Frământările în jurul acestei spinoase probleme au ținut trei ani, după care, la Roma, se încheie în sfârșit un tratat între Italia și Jugoslavia, prin care orașul Fiume și o parte a ținutului său erau trecute Italiei.

In 1924, când chestiunea Fiume era definitiv rezolvată, la Roma fusese instaurat, de mai bine un an, regimul fascist, care-și luase greaua sarcină de a stăvili curentul socialist, de a reface structura economică a țării — complect subrezită — de a combate șovăitoarele guverne de după război și, mai cu deosebire, de a reclădi sufletul mult încercat al poporului, punând bazele unui stat autoritar și modern.

Marșul asupra Romei a fost hotărâtor pentru începuturile acestei prefaceri economice, sociale, politice și religioase, care avea să facă din Italia un stat original, cu rol de frunte în politica europeană.

Autoritatea lui Mussolini câștigase complect adeziunea maselor populare în decursul anului 1922. Scopurile acțiunei fasciste, viza opera de salvare morală și materială a poporului, precum și țelurile istorice ale națiunii, fuseseră lansate într'o serie de grandioase întruniri populare, care consacrau definitiv punctele programului său în conștiința italiană.

In volumul de curând apărut: „Cât îi datorează Italia lui Mussolini", tradus în românește, d. Mario Missiroli descrie astfel reușita marșului asupra Romei:

„Intr'o adunare ținută la Napoli între 24 și 26 Octombrie, Mussolini a pus net problema trecerii puterii Fascismului, care nu ar fi însemnat o simplă trecere parlamentară, ci începutul revoluționar al unei istorii noui. Pe neașteptate, marea adunare a fost disolvată, și pe ziua de 2 Octombrie, toți fasciștii din întreaga Italie, au primit ordin de mobilizare. Pe ziua de 28 Octombrie, Mussolini a lansat dela Milano o proclamație, prin care fasciștii erau chemați la o acțiune hotărîtoare, oștirea revoluționară fiind pusă sub ordinele Quadrumvirilor, De Bono, De Vecchi, Balbo și Bianchi. Acțiunea fusese hotărîtă într'o adunare, la Milano, pe ziua de 16 Octombrie și era prevăzută în patru timpuri: mobilizarea și ocuparea clădirilor publice, concentrarea a cinci coloane armate la Santa Marinella, la Peruggia, la Tivoli, la Monterotondo și la Volturno, ultimatum guvernului pentru cedarea puterii, intrarea în Roma și luarea în stăpânire a ministerelor, sau retragerea în Umbria, în cazul unui insucces, pentru a pregăti revoluția.

In fața acestei stări de lucruri, guvernul prezidat de deputatul Facta, a cerut regelui proclamarea stării de asediu. Aceasta a fost refuzată. Cu toate acestea, coloanele fasciste au intrat în Roma, fără a trage nici o lovitură, iar Mussolini, care conducea în acele zile acțiunea dela Milano, a fost chemat de Rege. El s'a prezentat Suveranului în numele Italiei dela Vittorio Veneto și a preluat puterea".

Astăzi, după douăzeci de ani dela marșul asupra Romei, Italia se regăsește complet refăcută și strâns unită în jurul Ducelui Mussolini, în rândul marilor puteri mondiale, luptând alături de Germania și de aliații ei pentru victoria comună, în războiul dus pentru stârpirea bolșevismului și apărarea patrimoniului de milenară civilizație și cultură a Europei.

GÂND ŞI SLOVĂ Românească

Operă de educaţie în Transnistria

Programul de activitate a organelor şcolare îndrumătoare venite din ţară, conceput în anul trecut, se găseşte la începutul noului an şcolar în plină desfăşurare pe drumul trasat după bogata experienţă de 35 ani de activitate a vrednicului inspector şcolar judeţean, d. Barcaru Ion, un înimos luptător al şcoalei, însoţit de avântul tineresc şi plin de muncă a d-lui Onică Ioan, subinsp. şcolar judeţean, urmărind peste tot românizarea sistematică a tuturor şcoalelor din judeţul Dubăsari.

Încă din primăvară, când toată suflarea românească era chemată în marea ofensivă agricolă, să-şi pună contribuţia osteneli sale pentru îndestularea aceţor ce nu şi-au precupeţit viaţa ca să ne dea o viaţă şi un trăin mai bun, Inspectoratul şcolar a înţeles acest mare comandament de stat, a căutat să asigure creşterea tineretului prin înţelegerea muncii, obţinând pentru fiecare şcoală loturi de pământ între 3—6 ha., pe care avea să se astearnă opera de educaţie prin muncă.

Astfel s'a însămânţat în tot judeţul peste 800 ha. cu tot felul de cereale şi grădini de zarzavaturi, cari s'au lucrat exclusiv cu elevii şcoalelor şi care vor constitui baza formării cantinelor şcolare.

Prin aceasta s'a urmărit stimularea activităţii copiilor spre a şti că masa ce o vor primi la cantină este un rezultat al muncii lor, şi că nu este un dar venit din afară.

Iata ideile câţauzitoare ale d-lui insp. Barcaru, concepute la baza cantinelor şcolare, întrevăzând în mod special realizarea planurilor educative a acestor cantine: „Un popor nu poate trăi numai prin trecutul şi prezentul său, el trebuie să-şi asigure viitorul. Şi cum viitorul unui neam îl formează tineretul, creşterea lui impune grija deosebită din partea conducerii.

Condiţiunile principale de creştere sănătoasă constau într'o bună alimentare şi 'ntr'o educaţie fizică şi morală a tineretului".

Pe timpul vacanţei s'au dat ordine speciale tuturor şcoalelor pentru pregătirea acestor cantine. S'au întocmit instrucţiuni speciale de funcţionare, şi astăzi odată cu începerea noului an şcolar, aceste cantine au luat fiinţă.

Nu de mult, Duminică, 4 Octombrie a. c., s'a inaugurat, astfel, prima cantină în comuna Pârâta, în prezenţa inspectorilor din judeţ, a autorităţilor civile şi militare din capitala judeţului şi a unui număr mare de săteni. S'a făcut sfinţirea localurilor de şcoală şi a cantinei. Această ideie a avut un mare răsunet în sufletele populaţiei, care e'a pusă în faţa lucrurilor împlinite, că pruncii lor au asigurată hrana pe timpul unui an de şcoală, mai ales în aceste timpuri grele şi a constituit un imbold chiar pentru pregetarea muncii lor de toate zilele.

Prin buna înţelegere şi îndrumare de la centru, autorităţile locale au amenajat pentru cantină o sală mare în care s'au pus trei rânduri de mese şi o bucătărie model, unde li se pregăteşte masa copiilor. Elevii sunt conduşi la masă de învăţători, cari le presară învăţături morale şi creştineşti la tot pasul. În timpul mesei, unul dintre învăţători le citeşte diferite povestiri morale, obişnuind pe copii cu buna cuviinţă şi linişte în tot timpul mesei.

Această nouă operă educativă este chemată să înlocuiască obiceiurile barbare în care erau crescuţi tinerii sub regimul comunist.

Dragostea de aproape, munca cinstită, iubirea de Dumnezeu şi credinţa creştină, vor înobila sufletele tinerilor vlăstare şi vor înlocui destrăbălarea şi sălbătăcia internaţiunii din raiul bolşevic.

„Bolşevicii — a precizat un învăţător localnic — s'au străduit timp de 23 de ani să formeze cantine şcolare, dar n'au fost în stare să creeze ceeace românii noştri au creeat numai într'un an de zile. „Iată superioritatea culturii, iată adevărul câţauzitor al civilizaţiei poporului român".

Zi cu zi, aceste cantine şcolare se ridică astăzi la toate şcoalele din judeţul Dubăsari, operă ce va forma un loc de atracţie a tineretului şi care va înlocui şi sistemul amenzilor inutile, iar frecvenţa şcolară va creşte simţitor.

I. O.

POVEŞTILE NOASTRE

Doi călăraşi

de C. SANDU-ALDEA

După ce căutară zadarnic vreo sanie care să-i ducă până în Sălcuţa ori să-i lase mai aproape de ea, cei doi camarazi porniră pe jos.

Erau doi călăreţi, doi flăcăi bine legaţi.

Când se depărtară ca de-o svârlitură de băt dela barieră, unul din ei se opri de odată şi se uită înapoi.

— Ia te uită, mă vericule: nu se mai zăreşte nimic.

— Celălalt se opri şi se uită şi el în spre oraş.

Apoi zise:

— Strajnic vifor!

— Hehei! — făcu tovarăşul lui şi porni, cu capu'n piept, cu umărul drept adus puţin înainte.

Mergeau greu deşi aveau Crivăţu'n spate.

Pe alocuri intrau în zăpadă până'n genunchi şi se împiedecau în poalele mantalelor.

Dar ce urgie n'ar fi înfruntat ei pentru a petrece sărbătorile Crăciunului în Sălcuţa lor pe care n'o mai văzuse de doi ani de zile?

— Măi vere Ioane — zise după câtva timp Dinu Palten — de-om ajunge mai de vreme'n sat, să mergem cu colindul pe la fetele noastre.

— Să ne vedem noi în sat! — răspunse Ion Pelin, iuţind pasul.

— Ajungem noi cu ajutorul lui Dumnezeu! Da' mergi?

— Mă mai întrebi?

Şi iar contenişă cu vorba. Spulberată de Crivăţ, învârtejindu-se în suluri uşoare ce lunecau ca o pulbere fumurie pe întinderea învălurată, zăpada ţesea prin văzduh o mreajă mişcătoare ce obosea vederile. Părea că între pământ şi cer se ridicase un perete năpraznic care se surpă acum în pulberea albă.

Călăraşii sileau la drum, sub biciul de foc al viscolului. Troenile mai mici le treceau în două-trei sărituri voinicesti, iar pe unde spulberase vântul zăpada, unul comanda: *„marş-marş"* şi cizmele lor răpăiau în cadenţă pe pământul îngheţat. Frunţile lor erau tot o sudoare. Viscolul se înteţia din ce în ce şi nu te lăsa să vezi nici până la zece paşi. Pe alocuri nu se mai cunoşteau nici şanţurile şoselei. Crivăţul vuia, sârmele telegrafului şuerau, taracii scârţâiau, pârâiau, trosneau, iar zăpada izbea ca o presărătură mărunţă în feţele flăcăilor. Ei rădeau ca nişte copii, închideau ochii o clipă, două, apoi se uitau unul la altul, svârlindu-şi câte o glumă.

— S'a înfuriat moş Crivăţ, vere!

Şi înflăcăraţi de curajul tinereţei, cei doi călăraşi se năpusteau atunci şi mai ageri la drum cu pumnii strânşi, cu capetele în piept, ca înspre un rădan vrăşmaş ce trebuia luat cu năvală...

...Şi de-odată le răsări în marginea şoselei cârciuma dela răspântia de unde pornia drumul lor în spre Sălcuţa. Cum erau flămânzi şi rupţi de oboseală, cei doi călăraşi intrară înăuntru.

Cârciumarul îi măsură din ochi şi nu zise nimic câteva minute. La „bună-vremea" flăcăilor el răspunse cu o moţăitură uşoară din cap. „Ce fel de oameni să fie ăştia cari 'mi calcă pragul pe o astfel de iarnă" — se întreabă el. Şi numai după câtva timp se apropie de ei:

— Da 'ncotro flăcăi?

— Pân' la Sălcuţa, neică Vasile.

I-au zis „neică Vasile". Aşadar flăcăii îl cunoşteau.

— De-acolo sunteţi?

— De-acolo.

— Ai cui?

— Eu sunt al lui Marin Pelin.

— Şi eu al lui Ioniţă Palten.

— Aşaaa? — făcu, mirat, cârciumarul.

Apoi dându-se mai aproape de fiecare şi uitându-se mai cu băgare de seamă la ei, îi recunoscu:

— Ei, bată-vă norocul să vă bată. Ce mai faci Dinule?.. Dar tu Ioane?... Bre, bre, bre; să nu vă mai cunosc!

— Tot noi suntem, neică Vasile. Da' dă-ne ceva să ne prindem inimă, că nu mai putem.

— Vă dau, neică, vă dau.

Şi în câteva minute le aduse pâine de casă, nuci şi vin.

— Mâncare ca'n ajunul Crăciunului, băeţi!

— Lasă, neică Vasile, că e minunată.

— Da' bine, măi flăcii, cum v'aţi încumentat voi să porniţi la drum pe o astfel de iarnă?

— De geaba suntem noi călăraşi?

— Călăraşi-necălăraşi, eu v'aş spune să rămâneţi aici la noapte şi mâine când s'o lumina de ziuă s'o luaţi spre Sălcuţa.

— Vrem să mergem cu colindul, neică Vasile.

— Ce colind, măi oameni buni?! Uite că se înseninează, ia, şi până la Sălcuţa mai aveţi de furcă.

Dar flăcăii nici nu voiau să audă. După ce mâncară, plătiră şi strângând voinicesţe mâna cârciumarului, se îndreptară spre Sălcuţa.

Crivăţul le venia acum în stânga şi viscolul era şi mai grozavnic. Se înoptase de tot şi vuetul vântului trecea acum peste văzduhul întunecat. Cei doi călăraşi înotau din greu prin troenile mari de zăpadă şi nu şi mai vorbeau nimic. Aburul răsuflării li se făcuse sloiu de ghiaţă pe mustăţi şi sprâncene. Şi drumul era mai greu de ţinut pentrucă n'avea pe de margini nici stâlpi de telegraf, nici copaci. Orbiţi de viscol, cei doi flăcăi se opreau uneori în loc şi se întorceau cu spatele către crivăţ spre a se mai freca la ochi. Dar spulberătura de zăpadă îi isbea oricum s'ar fi întors şi îi silea să pornească iar la drum gâfâind ca nişte biete dobitoace de povară.

Într'un rând cel ce mergea în stânga zise:

— Ţine mai la dreapta că pierdem drumul.

Şi cel ce mergea în dreapta ascultă îndată şi cârmi. Picioarele li se tăiaseră dela genunchi şi începură a le tremura...

...După socoteala lor, ei trebuiau să fie aproape de Sălcuţa şi fără să-şi mai spuie nimic sileau s'ajungă. Le era frig la picioare şi la mâini. Numai la subţiori simţeau o căldură mare. Când şi când se opreau spre a-şi mai bate mâinile. Întinderea de zăpadă înşela vederile. Viscolul părea şi mai grozav...

Deodată unul din ei zise:

— Stai, vere, c'am pierdut drumul.

Călăraşii se opriră şi căutară să-şi dea seama în cotro mergeau. Dar după ce să se ia spre a şti? Pe cer nu se vedea nici o stea, pe pământ orice margine de drum, orice buruiană mai înaltă era îngropată în troie, ne, iar vederile, sărmanele lor vederi obosite, erau amăgite de lumina albă a zăpezii, biciuită de Crivăţul neîndupleecat.

— Ştii ce vere Dinule? Hai să mergem înainte că trebuie să ajungem noi undeva.

— Haide!

Dar n'apucară să facă nici douăzeci de paşi şi se opriră amândoi deodată, ca la o comandă şi se lipiră unul de altul.

— Ai auzit? — întreabă unul pe şoptite.

— Lupchii? — răspunse celalt şi mai încet.

— Ce-i de făcut?

— Să punem mâna pe săbii şi să nu ne dăm.

În acelaşi timp văzduhul se cutremură de urletele fiarelor şi ochii lor fosforescenţi licăriră noaptea ca nişte lumânări.

— Ne-au mirosit! — zise Pelin şi puse mâna pe mânerul săbiei.

Celălalt zise:

— Doamne ajută-ne şi nouă păcătoşilor.

Apoi comandă:

— Sabia... *'far'!*

Şi în acest timp lupii veniseră chiar lângă ei. Cei doi flăcăii se aşezară spate la spate şi-şi luară poziţiunea cerută pentru lupta cu sabia. Fiarele se ţinură o clipă mai departe, clănţănind din dinţi. Apoi una din ele se svârli drept spre pieptul lui Pelin.

Ah! Era atât de sprintenă la sărit!

Pelin îi repezi sabia în piept şi lupul căzu ca fulgerul. În acest timp Palten îşi comandă: *tăere la dreapta* şi sabia lui căzu cu un zgomot ciudat drept în capul lupului ce se aruncase spre el.

Isbiseră cu atâta sete şi nemeriseră atât de bine, în cât din două lovituri, două fiare erau ucise pe loc. Ceilalţi lupi se înghesuiau, mârâiau, se aruncau asupra fiarelor ucise, dădeau ocol călăraşilor şi întărâtaţi de miросul de sânge, se svârleau din ce în ce mai des asupra flăcăilor. Dar aceştia manevrau cu o iuţeală şi cu o putere uimitoare. Săbiile lor vâjâiau prin văzduh, cădeau, trăsniau ca două fulgere Şi în lupta aceasta înverşunată ei se încurajau să nu se lase:

— Dă vârtos vere!

— Las pe mine, vericule.

Mârâind, clănţănindu-şi colţii, fiarele cădeau fulgerate, muşcându-şi ranele de durere, sbătându-se în chinurile morţei.

— Aşa, aşa! Trăsneşte, fra'meu!

— Nu te da, Ioniţă!

Şi viscolul îi orbia. Noaptea părea că nu se va mai sfârşi nici odată. Crivăţul urla prin văzduh şi în vuetul lui se amestecau din când în când urletele haitelor de lupi ce cutreerau câmpiile pustii...

— Am scăpat!

Amândoi ziseră în acelaş timp cuvintele acestea şi oftară din greu. Apoi se privică îndelung, sprijiniţi în mânerele săbiilor, fără să mai poată spune vre-un cuvânt.

Deasupra lor tremurau stele luminoase ale cerului înseninat şi secera lunii se înălţa ca o fe. lie de aur.

Lângă ei zăceau lupii ucişi, muşuroaie de leşuri ce însângeraseră zăpada proaspătă: şapte lupi.

Cei doi flăcăi se priviau mereu dar nu se mai vedeau de bucurie. Păreau doi Feţi-Frumoşi din basme...

...Un dângăt prelung de clopot de biserică tremură lămurit prin văzduh. Călăraşii tresăriră şi întoarseră capetele. La o fugă bună de cal un sat înegria pe întinderea de zăpadă ce părea albăstrie în bătaia lunii.

— Uite Sălcuţa noastră!

Şi fără să ştie cum, ca împinşi de-o mână nevăzută, cei doi călăraşi se cuprinseră în braţe voinicesţe şi se învârtiră ca într'o luptă, pe când pe obrajii lor amorţiţi de ger, două şiroaie de lacrămi alunecau încet, calde, binefăcătoare...

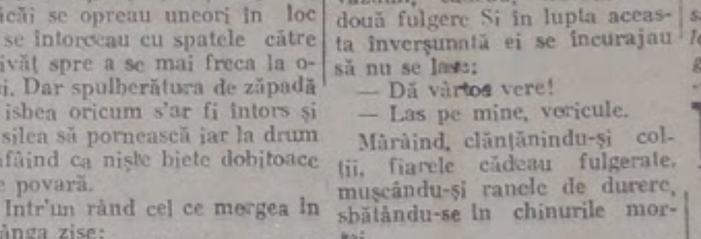

O DATORIE A SCRIITORILOR NOŞTRI

Studiind originile şi apoi sbuciumata existenţă a poporului nostru, unii din istoricii timpului au pomenit — pe drept cuvânt — de un miracol românesc, referindu-se, desigur, la tăria conştiinţei naţionale cu care românii au reuşit să înfrunte nenumărate adversităţi ale istoriei şi să-şi menţină unitatea de simţire, de limbă şi de obiceiuri.

Acelaş miracol se relevă astăzi, încă odată, sub ochii noştri, cercetând ţinutul de curând desrobit, de dincolo de Nistru, unde românii transnistreni, cu toate cruntele asupriri la care au fost supuşi, atât sub regimul ţarist cât şi sub cel bolşevic, vorbesc acelaş dulce grai moldovenesc ca şi pe vremea lui Duca Vodă şi simt la fel cu fraţii lor din partea apuseană a Nistrului şi din tot restul ţării.

În articolul: „Limba noastră", din numărul trecut al acestei gazete, d. Sergiu Grosu notează, printre altele, următoarea interesantă constatare:

„Să ascultăm o doină, cântec smuls din inima chinuită, dar răbdătoare, a ţăranului transnistrian şi vom vedea că orice român, din orice colţ al pământului românesc, o înţelege, o simte, o îndrăgeşte. Să colindăm câteva sate peste Nistru şi să stăm de vorbă cu moldovenii locului. Rămânem uimiţi de frumuseţea limbii care s'a pătruns neştirbită şi ale cărei cuvinte sunt în întregime de origine latină".

Acest adevăr, desprins de realităţi grăitoare din afund de veacuri, legitimează jertfa ostaşilor noştri desrobitori şi se adaugă la blazonul de mândrie naţională.

Deaceea se şi cuvine ca toată atenţiunea şi dragostea noastră să se îndrepte către aceste meleaguri, atât amar de vreme urgisite, pentruca fraţii noştri transnistrieni să se bucure, în sfârşit, de libertatea dobândită.

Opera de reorganizare administrativă, economică şi spirituală întreprinsă de autorităţile noastre, sub atât de bune auspicii, va trebui secondată, cu acelaş entuziasm, de întreaga noastră flare românească. Ţinutul reunit la Patria-Mumă va trebui să se simtă, în adevăr, ca în sânul unei familii, al acestei mari familii a ţării noastre, care de atâtea ori în decursul vremii şi-a avut feciorii înstrăinaţi, dar niciodată n'a pregetat să şi-i recapete şi să-i proteguiască cu căldură.

Între alţii, scriitorii noştri sunt cei dintâi chemaţi să-şi îndrepte preocupările lor spre Transnistria. S'o cerceteze, s'o colinde sat cu sat şi oraş cu oraş, să-i ştie şi ultimul cătun — s'o cunoască deci, pentrucă numai cunoscând-o bine vor putea vorbi despre ea cu toată dragostea şi frumuseţea cuvenită. În cuprinsul hotarelor ei s'a consumat una din cele mai complite drame ale fraţilor transnistrieni, rămaşi neclintiţi lângă brazdă, credincioşi moştenirii străbune. Această dramă trebue cercetată, scrisă şi cunoscută de toţi. Vorbesc de ea colindele, cântecele, doinele. E acolo, în acest ţinut cu specificul lui remarcabil, un domeniu vast pentru toţi oamenii de artă, dintâi şi mânuitorii de condei: istorici, linguişti, literaţi, folklorişti.

Scriitorii români — mulţi dintre ei ispitiţi în ultima vreme de subiecte exotice, nepotrivite ambianţei noastre sufleteşti, deci mai ales nefolositoare, — nu au avea decât de câştigat din acest stă strădanie. S'ar achita, în plus nu numai de o datorie profesională, ci şi de una de bun român.

Transnistria îl aşteaptă!

Matei Ghimbăşanu

Ţăranul şi glia moldovenească

Pe câmpiile întinse din Moldova de peste Nistru, lanuri mănoase şi pline de roade înveselesc inima şi sufletul ţăranului care respiră bucuria de a munci liber şi nesilit de biciul cnutului comunist de altă dată.

Dumnezeu şi-a revărsat harul său binecuvântător peste acest pământ udat de sângele scump al eroilor noştri, care l-a scos din ghiarele hoardelor distrugătoare de credinţă şi civilizaţie. Pe tot întinsul curs al bătrânului Nistru, grădinile de pomi şi livezile de vie împodobesc mana bogăţiei cu roadele îmbelşugate.

Voioşia moldoveanului se poate ceti pe faţa fiecăruia, care iese grăbit la câmp pentru a-şi pune contribuţia muncii sale la strângerea recoltei, ştiind că nu mai este oropsit, că partea cuvenită pentru osteneala sa i se va da, aşa cum prescriu legile Statului, şi cu ea va putea trăi o viaţă mai liberă, şi se va bucura de cinstea de a fi cetăţean vrednic al Patriei străbune.

O bătrână femeie, care ducea cu sine amintirea a două regimuri de viaţă şi acuma trăia clipele frumoase ale libertăţii de a se închina lui Dumnezeu şi a lucra stăpână pe ogorul său, îmi spunea plină de bucurie: „Am crezut c'oi muri şi nu-ţi veni pe aici, ne scăpaţi de ei, (adică de bolşevici). Noi, domnule, continuă bătrâna, „AM ZĂCUT 23 DE ANI, N'AM TRĂIT".

IATĂ CRISTALIZAREA VIEŢII DUSĂ SUB REGIMUL COMUNIST, JUDECATĂ DE MINTEA SĂNĂTOASĂ A UNEI BĂTRÂNE FEMEI DE LA ŢARĂ!

Regimul de fad al bolşevismului comunist a căutat să distrugă orice conştiinţă a dragostei de proprietate şi stăpânire de sine. Omul era o unealtă a gliei pe care o lucra, dar de care se folosea plebea inconştientă a hidrei indeo-comunistă. Pentru zi de muncă în sudoarea feţei şi arşiţa soarelui, nu-i dădeau decât 200 kgr. din recoltă, cu care era nevoit să-şi întreţină familia şi copilaşii, ori cât de mulţi ar fi fost.

Astăzi aceşti oameni nevinovaţi se văd îndestulaţi: munca le este răsplătită omeneşte şi cu dreptate. Fiecare muncitor este chemat să-şi ia partea cuvenită la strângerea recoltei. Aceasta dăruire a mulţumirii sufleteşti însoţeşte viaţa moldoveanului ţărănesc astăzi prin toate lanurile de porumb şi floarea soarelui, unde răsună cântecele vesele şi de bucurie ale culegătorilor. Seara se întâlnesc voioşi în pâlcuri de feciori şi fete, cu care încărcate, sub cununa de lună, lăsând în inima trecătorului să retrăiască clipele poetice ale îndrăgostitului din viaţa ţăranului, Gh. Coşbuc, în „Noaptea de vară: „Şi flăcăii vin pe luncă hăulind", în timpul nopţii îşi întinde voalul sobru al întunericului peste sat.

Un intelectual din comuna Cosniţa ne arată câteva momente din convorbirile dintre ţărani, spunând între altele: Bucuria ţăranilor este aşa de mare încât se exprimă adesea între ei: „Parcă nu-mi vine a crede că recolta pusă în pod e a mea", în binefacerile administraţiei româneşti, contribuind astfel la restabilirea dreptăţii şi câştigarea cauzei naţionale în Moldova de peste Nistru!

Glia strămoşească este darul mult aşteptat al moldoveanului la care revine prin gloria Desrobitorului nostru şi reîntregitorului de ţară, D. Mareşal Ion Antonescu, văzând în El:

„Întregul Neam de Daci — legat de Ţară —
Ce, neclintit, pe glia-i stă mereu...
Şi ară pe'nălţimi, spre Dumnezeu"!...

Ioan Onică

ȚARA DE AZI ȘI ȚARA DE MÂINE

REINCEPEREA ACTIVITAȚII AJUTORULUI DE IARNA

Apelul d-nei Maria Mareşal Antonescu

„Azi, când datorăm Armatei atât de mult, când ea poartă tot greul şi când acolo, departe, ea îşi sbuciumă în suferinţi mândre sângele şi sufletul, este cu neputinţă să rămână un singur român bogat sau sărac, o singură româncă, un singur fiu al Patriei, care să nu aducă contribuţia lui Ajutorului de Iarnă, pe care din nou îl trimitem la poarta bogatului şi săracului ca să adune dania românească".

D-na Maria Mareşal Antonescu, a lansat următorul apel, cu prilejul reinceperii activităţii Ajutorului de iarnă:

ROMANCE

In prag de iarnă şi în an de încercări grele şi sfinte, îmi îndrept din nou credinţa şi cugetul spre româncele surorile mele de preţuinţeni, spre mamele, soţiile şi copilele eroilor războiului nostru şi spre români din toate clasele, de pe întregul cuprins al Ţării ca să le cer din nou sprijinul.

Soldaţii noştri luptă pentru a ne apăra pământul, pentru a ne ridica moarea, pentru a ne asigura dreptul de a ne păstra biserica, familia şi proprietatea.

Numai datorită lor bogatul are siguranţa averii lui, cărturarul are liniştea rândului şi muncitorul poate să aducă rodul braţelor lui pentru îngrijirea casei sale.

In vreme ce noi stăm aci şi păsirăm liniştiţi dacă nu bucuriile vieţii în orice caz siguranţa ei, acolo, departe, pe câmpurile de luptă grea şi încercări blestemate, fiii Neamului nostru îşi dau sângele şi viaţa pentru viitorul Patriei noastre, pentru drepturile noastre de mâine, pentru viaţa noastră de azi.

Am cerut şi altădată sprijinul tuturor şi mai ales al românceelor, pentru Armata noastră dragă, pentru bravii noştri ostaşi.

Azi, când datorăm Armatei atât de mult când ea poartă tot greul şi când acolo, departe, ea îşi zbuciumă în suferinţi mândre sângele şi sufletul, este cu neputinţă să rămână un singur român bogat sau sărac, o singură româncă un singur fiu al Patriei, care să nu aducă contribuţia lui Ajutorului de Iarnă, pe care din nou îl trimitem la poarta bogatului şi săracului ca să adune dania românească.

D-na Maria Mareşal Antonescu

Pentru a sprijini familiile luptătorilor şi invalizii;

Pentru a ne face datoria faţă de văduvele şi orfanii de război;

Pentru a sprijini muncitorimea săracă şi împovărată, dar care îşi face datoria de a purta războiul;

Pentru a putea trimete ostaşilor noştri pe front tot ceeace grija noastră de mame şi de soţii ne porunceşte;

Chem pe români şi româncе să-şi facă din nou dovada sufletului lor credincios Patriei dând obolul lor Ajutorului de Iarnă.

Maria Mareşal Antonescu

Bucureşti, 28 Octombrie 1942.

Instrucţiuni pentru executarea colectei generale din 1 Noembrie 1942

I. — Generalităţi.

In iarna 1942—43 vor fi patru colecte generale.

Prima va avea loc la 1 Noembrie 1942. Celelalte se vor comunica la timp.

Toate aceste colecte vor fi colecte de bani, pe bază de bonuri-valori.

Acei care, totuşi vor să doneze produse vor fi notaţi de echipele de colectare, urmând ca luarea în primire a donaţiei să se facă după dispoziţiunile comitetelor locale.

Ca rezultatele colectelor să se ridice la nivelul bunăvoinţei pe care o arată populaţia pentru operele sociale este necesar:

a) Echipele de colectare să viziteze fiecare gospodărie:

b) Să se viziteze a doua oară locuinţele care nu au fost găsiţi acasă sau cari nu au dat.

c) Colectele de adresează la toţi locuitorii români, afară de evrei.

Grupul Etnic German din România are un ajutor de iarnă propriu (V.S.V.—W.H.W.) aşa că germanii (saşii, svabii), nu vor fi solicitaţi.

2. — Autorităţile şi organizaţiile care colaborează la colecte.

Consiliul de Patronaj al Operelor sociale cu organizaţiile sale judeţene, municipale, pretoraie şi locale îndeplineşte, execută şi răspunde de organizarea colectelor.

Cunoşterea dispoziţiunilor date de organele de resort:

— Toate şcolile primare, secundare şi profesionale îşi vor pune elevii şi corpul profesoral în servicii acţiunii de colectare, în măsura în care vor fi solicitate de Comitetele locale de Patronaj. La fel pre militarii şi extraşcolarii;

— Unităţile militare din garnizoane vor da ajutorul lor, atât la pregătirea opiniei publice (muzici militare, care alegorice, etc.), cât şi la operaţiile de colectare propriu zise. In acest scop se va lua legătură cu comandanţii garnizoanelor respective;

— Organele Ministerului de Interne şi ale Subsecretariatului de Stat al Muncii;

— Toate societăţile existente de binefacere vor fi rugate să colaboreze cu toţi membrii săi la reuşita zilei.

— Se poate apela şi la alte organe de Stat sau particulare, pentru a da o cât mai mare amploare acţiunei.

Pentru coordonarea activităţii se va cere câte un delegat dela autorităţile care colaborează. Acest delegat va avea răspunderea executării lucrărilor care i s'au repartizat.

— Se vor comunica telegrafic eventualele refuzuri de colaborare.

3. — Compunerea şi instituirea organelor care conduc şi execută colecte şi atribuţiunile lor.

A) Echipa de colectare:

Cheia succesului colectei constă în organizarea echipelor de colectare.

O echipă de colectare nu va avea în sarcină mai mult de 50—60 gospodării. Se va tinde ca un şef de echipă să aibă şi mai puţin, chiar 40 de gospodării.

S'a constatat — în colectele precedente — că în localităţile în care echipele au avut în primire mai multe gospodării decât numărul de 50—60 rezultatele colectei au fost proporţional mai reduse.

In raport cu această cifră se va face împărţirea localităţii,

30—40 echipe vor fi grupate într'un centru de colectare.

Dacă numărul centrelor este mai mic de aproximativ 20, ele vor fi conduse direct de Comitetul local.

In cazul când numărul lor este mai mare se va împărţi localitatea pe sectoare revenind fiecărui sector un număr de centre de colectare.

Toate aceste împărţiri se vor face pe cât posibil după împărţirea administrativă (poliţienească) a localităţii.

Pentru împărţirea pe echipe a localităţii se poate lua ca bază organizarea făcută la recensământul Statistic din 1941, când s'au repartizat fiecărui recenzor aproximativ 100 gospodării, deci pentru o secţie de recenzare ar reveni două echipe de colectare.

Echipa de colectare va fi compusă de trei până la patru persoane. Şeful echipei va fi un membru al comitetului local, un membru al societăţilor de binefacere, un membru al corpului didactic, un funcţionar sau orice om de bine, care se bucură de încredere pentru îndeplinirea acestei misiuni.

Şefii de echipe vor fi ajutaţi de 1—2 studenţi sau studente, elevi de liceu, premilitari, ucenici, etc.

Vor fi preferaţi acei cari au lucrat la colectele din 6 Decembrie 1941, 22 Februarie şi 3 Mai 1942.

Şeful echipei va avea asupra sa:

— o delegaţie scrisă;

— insigna Ajutorului de Iarnă

— notă de strada şi numărul caselor în care se găsesc cele 50—60 gospodării pe care trebue să le viziteze.

— bonuri-valori;

— liste de înregistrare nominală donatorilor, cari vor fi semnate de către şefii de echipă la fiecare vizită;

— legitimaţia personală;

B) Centrul de colectare:

Şeful centrului de colectare va fi numit directorul şcoalei un membru al comitetului local sau altă persoană de încredere.

Şeful centrului va fi ajutat de un contabil de 2—3 delegaţi ai comitetului local şi un personal de rezervă pentru a înlocui echipele care nu funcţionează în bune condiţiuni, sau pentru alte motive.

Şeful centrului de colectare va avea:

Tabelul nominal al şefilor de echipă cu:

a) strada şi numărul caselor care i s'a repartizat fiecăruia;

b) o coloană în care va semna şeful echipei de primirea delegaţiei;

c) o coloană în care se va nota ora plecării la colectă;

d) o coloană în care se va nota ora terminării colectei;

e) o coloană în care se va nota predarea bonurilor-valori, a listelor totalizatoare şi sumelor

Contabilul va avea asupra sa:

1. — un tablou de numărul bonurilor-valori.

2. — un tablou de repartizarea pe echipe a bonurilor-valori în care iscăleşte de primire fiecare şef de echipă.

3. — conturi de descărcare. Câte două de fiecare echipă.

C) Sectorul de colectare.

Se va instala pe cât posibil la sediul unui centru de colectare.

Şeful sectorului va fi ajutat de un contabil şi 2—3 persoane care să controleze activitatea centrelor de colectare. Şeful sectorului va avea un tabel de denumirea şi locul centrului de colectare, fiecare cu numărul echipelor pe care le are.

Contabilul sectorului va avea asupra sa:

a) un tabel de numărul bonurilor valori primite;

b) un tabel de repartizarea pe centre a bonurilor-valori în care iscăleşte de primire fiecare contabil de centru de colectare;

c) conturi descărcătoare.

D) Comitetul local (sau municipal).

La comune, primarii, ca preşedinţi ai comitetelor locale de patronaj vor fi însărcinaţi cu organizarea şi conducerea întregii opere de colectare. In cazul când primarul nu este preşedintele comitetului local el colaborează în strânsă legătură cu acest comitet pentru această acţiune.

Gestiunea colectei o face contabilul comitetului.

Contabilul comitetului vau avea asupra sa:

a) un tabel de numărul de ordine al bonurilor valori primite;

b) un tabel de repartizarea bonurilor-valori pe sectoare sau pe centre sau unde nu sunt nici centre pe echipe, arătând numărul bonurilor-valori, şi cui au fost repartizate;

c) conturi descărcătoare

E) In judeţ.

Prefectul în calitate al comitetului judeţean de patronaj are conducerea superioară a acţiunii.

El este ajutat de întregul comitet de patronaj judeţean.

Organul tehnic de conducerea colectei este secţia financiară şi a colectelor.

Contabilitatea acţiunii va fi ţinută de către contabilul comitetului judeţean care va avea următoarele:

1. — Adeverinţa oficiului central al ajutorului de iarnă care îi soleşe bonurile şi imprimatele trimise din Bucureşti.

2. — Tabel de repartizarea bonurilor-valori pe comune cu specificarea numărului.

3. — Tabel de repartizarea imprimatelor pe comune.

4. — Conturi descărcătoare

II. Propaganda

Propaganda colectei din 1 Noembrie începe la 28 Octombrie 1942

Se va organiza un program propagandistic general şi altul local.

1. — Propaganda generală se va face prin:

a) Presa. Se va da publicităţii în cotidianele din Capitală cu ediţiile lor din provincie, în ziarele şi revistele edilitare de ministerul propagandei naţionale şi în publicaţiile zilnice şi periodice din provincie, următorul material: apelul Doamnei Maria Mareşal Antonescu, o serie de articole de fond redactate de personalităţi, articole redactate de ziarişti consacraţi, articole alcătuite în redacţiile ziarelor după normativ, lozinci, îndemnuri date statistice şi inoframtive, foto reportagii, etc. Se vor comenta şi rezultatele cuprinse în darea de seamă a Consiliului de patronaj.

b) Radio Scenarii radiofonice, conferinţe în legătură cu colecta, lozinci şi îndemnuri radio difuzate la diverse „ORE".

c) Cinematografe. Dispozitive cu diverse reprezentări grafice lozinci, anunţuri, îndemnuri, etc.;

d) Afişaj. Afişe mari în culori, cari se vor distribui de centru.

Afişe conţinând apelul Doamnei Maria Mareşal Antonescu.

2. — Propaganda locală.

Comitetele judeţene, municipale şi locale vor organiza pe lângă mijloacele de propagandă proprie — care să insiste asupra posibilităţilor şi cadrului local.

Se va însărcina cu această misiune un membru al comitetului judeţean pentru acţiunea pe judeţ, şi câte un membru din comitetul local pentru acţiunea locală.

Aceste mijloace propagandistice vor fi alese de comitetele judeţene, municipale şi locale, care vor avea grijă să se încadreze în spiritul cuprins în apelul Doamnei Maria Mareşal Antonescu.

O grijă deosebită trebue acordată întrebuinţării materialului de propagandă ca el să fie folosit efectiv.

Comitetele judeţene vor înainta Oficiului ajutorului de iarnă odată cu darea de seamă, câte un exemplar din materialele utilizate (afişe, broşuri), articole de ziare, circulări locale, etc).

In controlul făcut la mai multe sate s'a constatat că nu s'au distribuit afişe în judeţ ci s'au păstrat numai pentru comitet.

III. — Lucrări premergătoare

Imediat după primirea instrucţiunilor se va trece la recrutarea personalului necesar colectei — hotărînd precis şi în scris atribuţiunea şi răspunderea fiecăruia şi la stabilirea localurilor în care se vor instala centrele de colectare, eventual sectoarele.

Şefii de echipă vor fi hotăriţi până la 28 Octombrie şi vor fi puşi să cunoască bine străzile sau secţiunea de stradă în care vor activa.

In după amiaza zilei de 31 Octombrie şefii de echipă vor primi dela şeful centrului de colectare (sau dela comitetul local acolo unde nu sunt centre de colectare), întregul material, inclusiv bonurile-valori.

Tot atunci li se va indica compunerea echipei şi locul unde se vor prezenta co-echipierii.

IV. — Executarea colectei

In ziua de 1 Noembrie a. c., şefii de echipe vor trece cu echipa lor la centrul de colectare (sau la comitetul local unde nu sunt centre) şi vor anunţa plecarea lor la colectă.

Echipele de colectare vor merge din casă în casă, şi vor vizita toate gospodăriile, în mod obligatoriu solicitând contribuţia fiecăruia pentru Ajutorul de iarnă. Se va trece în lista de donaţie fiecare gospodărie vizitată indiferent dacă donează sau nu. Toate gospodăriile repartizate echipei trebuesc să fie trecute în lista respectivă.

Pentru suma donată se vor elibera bonuri-valori înscriind donatorul şi suma donată şi numărul bonurilor în lista de colectare, iar donatorul va iscăli pentru certificare. Gospodăriile la care nu era nimeni în casă sau care nu au dat, vor fi vizitate a doua oară.

Pentru restaurante se vor repartiza bonuri-valori prin organizarea locală a acestor întreprinderi.

Deasemeni se vor repartiza bonuri-valori la cofetăriile, cinematografele şi alte săli de spectacol din localitate.

Pentru cantinele fabricilor se vor distribui carnete cu bonuri-valori prin Camerele de comerţ — în capitalele de judeţ — sau prin organizaţiile locale.

La popotele militare prin garnizoanele militare.

La întreprinderi industriale, comerciale etc., nu se vor face colecte.

Ţinuta colectorilor va fi sobră. Nu se va stărui în caz de refuz deoarece colecta este benevolă. In cazul când sunt primiţi rău nu vor reacţiona — să nu se uite că lucrează pentru cei săraci. Cazurile excepţionale se vor raporta.

Bonurile-valori rămase se vor trimite la comitetele judeţene.

Controlul activităţii echipelor

La fiecare centru de colectare va funcţiona un sistem de control compus din câte un inspector pentru zece echipe. Inspectorii vor avea grije ca nici o gospodărie din sectorul lor să nu fie ocolită. Ei vor rezlova deasemeni eventuale neînţelegeri dintre şefii de echipă şi publicul donator.

Un control asemănător se va institui pentru centrele de colectare şi altul eventual la sectoare.

Predarea sumelor colectate.

După executarea colectei şefii de echipe vor preda în seara zilei suma colectată şi bonurile-valori, cari le-a mai rămas şi listele de donaţii.

Şeful centrului de colectare va completa împreună cu contabilul şi şeful de echipă, contul de descărcare în două exemplare din care unul rămâne la centru iar al doilea se predă şefului de echipă ca dovadă de primirea banilor şi a bonurilor rămase.

Comitetul local sau municipal va completa un cont de descărcare cu rezultatul general al colectei şi va anexa la acest cont conturile de descărcare ale centrelor.

Listele de donaţii vor fi păstrate la comitetele locale în bune condiţiuni până la colectele viitoare.

Sumele colectate de comitetele locale rămân în principiu la dispoziţia lor. Comitetele judeţene vor putea lua cel mult 40 la sută din suma colectată în fiecare comitet local pentru a fi folosită în celelalte localităţi mai sărace din judeţ.

Operaţiunile de contabilizare a sumelor şi de vărsarea la comitetul judeţean a cotei de cel mult 40% se vor face după instrucţiunile date de Consiliul de patronaj. Direcţia contabilităţii.

V. Destinaţia sumelor colectate.

Comitetele locale se vor aproviziona cu combustibil alimente şi îmbrăcăminte pentru a fi distribuite celor nevoiaşi. Sume de bani nu se vor da decât exceptional şi atunci, direct celuia cui îi datorează cel ajutat.

Se vor ajuta următoarele categorii de nevoiaşi:

a) Familiile decedaţilor în război;

b) Invalizii;

c) Familiile celor mobilizaţi;

d) Familiile nevoiaşe cu mulţi copii;

e) Cantinele şcolare;

In oraşele unde funcţionează oficiile de ocrotire. Comitetele municipale vor apela la acestea pentru întocmirea planului de distribuţie.

Tot ele vor aduce la îndeplinire repartizarea, îngrijindu-se de ajutorarea categoriilor mai sus pomenite, de asigurarea bunei funcţionări a Comitetelor şcolare şi a tuturor instituţiilor de asistenţă existente (azile, cantine, cămine de zi), publice sau susţinute de societăţi particulare.

Acolo unde lipsesc oficii de ocrotire întreaga acţiune cade în sarcina comitetelor locale. Comitetul local va întocmi un plan de distribuţie, cu respectarea normelor de mai sus.

Se atrage atenţiunea asupra scrupulozităţii cu care trebuesc contabilizate şi mânuite sumele colectate.

Aprovizionamentele se vor face cu toate formele legale.

Se vor revedea din timp familiile care urmează a fi ajutate ca să nu se strecoare printre ele şi profesioniştii cerşetori de regulă ţigani sau alţi nedemni.

Rapoarte şi dări de seamă.

Comitetele locale vor raporta telegrafic până la 4 Noembrie 1942, Comitetului judeţean suma colectată.

Comitetele judeţene vor raporta telegrafic până în ziua de 6 Noembrie Oficiului Central al Ajutorului de Iarnă Bucureşti (Str. Haga Nr. 3) suma totală colectată în judeţ.

Până la 12 Noembrie se va înainta Oficiului Ajutorului de Iarnă darea de seamă asupra desfăşurării operaţiunilor de colectare.

La darea de seamă se va anexa situaţia amănunţită a colectei după modelul alăturat.

Această situaţie este foarte necesară pentru perfecţionarea colectelor viitoare.

Se vor împărţi la fiecare comună câte trei imprimate din această situaţie.

Fiecare comitet local le completează toate trei. Două exemplare se trimit la judeţ, iar un exemplar rămâne la comitetul local.

Comitetul judeţean centralizează situaţiile comitetelor locale. Va înainta la Oficiul ajutorului de iarnă o situaţie centralizatoare şi câte o situaţie dela fiecare comitet local.

ŞTIRI DIN TRANSNISTRIA

Ajutorul de iarnă pentru soldaţii de pe front

Ostaşul român care prin dârzenia şi vitejia lui a eliberat de sub jugul sclaviei această provincie, astăzi se află alături de armata marelui Reich, luptând în Caucaz şi pe malul fluviului Volga la Stalingrad.

Ca un mic omagiu de recunoştinţă pentru ceeace el a înfăptuit până'n prezent, d. Guvernator al Transnistriei, Prof. Gh. Alexianu, gândindu-se la apropiata viforniţă a iernii a dat ordonanţa Nr. 88 în acest scop.

Deaceea, conform ordonanţei toţi locuitorii (capi de familie) din cuprinsul Transnistriei, sunt obligaţi ca până la data de 15 Oct. 1942 să dea câte o pereche de ciorapi şi o pereche de mănuşi de lână, drept contribuţie de război pentru ostaşii cari luptă pe front.

Ciorapii şi mănuşile se vor colecta de către primari în comunele rurale şi circumscripţii poliţieneşti la oraşe, reşedinţe de judeţ şi municipii, cari le vor trimite de îndată raioanelor respective.

ŞCOLILE DIN TRANSNISTRIA NU SUNT ECHIVALENTE CU CELE DIN ŢARA

Direcţia Culturii de pe lângă Guvernământul Transnistriei face cunoscut tuturor acelora cari au copii la şcolile secundare de aici, că studiile acestor şcoli nu sunt echivalente cu acelea din ţară dar s'a aprobat ca aceşti copii să poată audia cursurile la şcolile din Transnistria pentru a-şi valida drepturile să se înscrie în ţară ca pregătiţi în particular.

PRIMUL CONGRES AL MEDICILOR DIN TRANSNISTRIA

Problema sanitară în Transnistria, încă dela înfiinţarea Guvernământului a fost prima preocupare a administraţiei româneşti de aci.

După ce s'au restabilit numeroase spitale ce au fost distruse de bolşevici, căpătând inventarul necesar pentru o mai bună funcţionare, d. major dr. Tălăronu a organizat la Balta în ziua de 9 Oct. a. c. primul congres al medicilor din Transnistria. S'au discutat anumite probleme pentru o mai bună organizare a corpului medical şi au luat anumite măsuri sanitare pentru oraşe şi sate.

UN BIROU DE TRADUCERI LA DIRECŢIA CULTURII

Pe lângă Secretariatul Direcţiei Cultelor s'a înfiinţat un birou de traduceri. Personalul se recrutează prin concurs ce se va ţine în oraşul Chişinău, candidaţii trebuind să cunoască la perfecţie limba rusă.

Cererile vor fi adresate acestei direcţiuni, urmând ca ulterior să se anunţe data concursului.

VIAȚA ROMÂNEASCĂ
Între Nistru și Bug

Marfa Voronovici, soția lui E. Voronovici, fost președinte al Republicei Moldovenești

IN SATUL LUI E. P. VORONOVICI,

FOST PREȘEDINTE AL REPUBLICEI MOLDOVENEȘTI

In Molochișul Mare din județul Răbnița, îndurerată și uitată de toată lumea, își duce viața plină de lipsuri Marfa Voronovici, soția fostului președinte al Republicei Moldovenești, timp de mai mulți ani.

Eustache, fiul lui badea Pavel Voronovici din Molochiș, a umblat 4 ani la școala primară. A urmat apoi școala grea de argat pe lângă cai boerului din sat, unde lucra și ucrainianca orfană și analfabetă, Marfa Paziuc, de fel din jud. Ananiev.

După revoluția bolșevică din Octombrie 1917, E. P. Voronovici ajunge șef al serviciului agronomic și în același timp președinte al sovietului unui raion (plasă, circumscripție) din județ și este trimis la Odesa, unde urmează un curs de agricultură de 6 luni.

Dar cariera fostului vizitiu nu avea să se termine aici. Deștept, energic și bun cu toată lumea, argatul din ajunul revoluției este ridicat de valurile acesteia până la scaunul de președinte al Republicei Moldovenești.

Altul și-ar fi pierdut echilibrul, ar fi amețit și ar fi făcut cine știe ce năsbâtii. Aceasta, însă, nu s'a putut întâmpla cu omul care a făcut o cale lungă și spinoasă alături de un bun și mare gospodar, boerul franțas din sat.

In vara anului 1937 încep represaliile și în până iarna târziu. Zeci de mii de ofițeri și de intelectuali și milioane de plugari sunt învinuiți că împărtășesc ideile lui Trotchi, că vor să răstoarne regimul comunist și să vândă țara.

In fiecare noapte după ora 12, își începea activitatea echipa specială de polițiști care opera, deplasându-se cu o mașină, porecilă ciornai voron (cioara neagră).

Nimeni nu știa când îi va veni ceasul și nimeni nu era sigur că nu va fi luat de ciornăi voron.

Lumea era atât de terorizată, încât seara nici nu se desbrăcau și într'o chinuitoare nerăbdare petrecea nopțile pe la ferești, așteptând să vie mașina mai repede ca să se isprăvească cu chinul.

Petrecut până la mașină de privirile încremenite ale soției, copiilor și părinților, cel ridicat d'spărea pentru totdeauna și nimeni n'ar fi fost în stare să spună dacă el mai trăiește. Numai în pașapoartele rudelor apropiate se introducea o frază nouă: „Soțul e represat" sau „tata e represat".

Posesorul unui astfel de pașaport era în realitate condamnat să moară de foame deoarece avea numai acest drept. Nimeni n'ar fi îndrăznit să-i dea un serviciu, un lucru sau un ajutor.

In împrejurările descrise mai sus a dispărut într'o noapte și E. Voronovici, președintele republicei. Soția lui, 3 fiice și un fiu au fost deportați peste Bug, dându-li-se dreptul să se stabilească la Socola (rusește Voznesensc). Tot ce a avut Voronovici în gospodăria lui țărănească a fost luat și dus la colhoz. Au rămas numai pereții.

Peste Bug, copiii lui Voronovici s'au împrăștiat. O fată a murit, alta s'a măritat și a plecat în Donbas. Pe lângă Marfa a rămas un nepot dela fiica ce moartă, fiica cea mai mică și fiul Lionea acum de 18 ani. Armatele germane au dus-o pe fiica cea mai mică în Germania la lucru.

In prezent Marfa locuește în Molochișul Mare, în casa ei proprie, împreună cu nepotul de 8 ani și cu fiul. E cea mai săracă familie din sat. Nu are chiar nimic. Casa e goală, ograda n'are gard. Nici vite, nici păsări, nici un fel de inventar și haine nu are familia lui Voronovici.

Nimeni n'ar putea bănui că aceasta e gospodăria fostului președinte al republicei, timp de atâta amar de vreme și de tot atâta sbucium pentru un om cinstit și cumpătat.

Țăranii din sat povestesc cu mândrie și cu durere viața băietului lui badea Pavel Voronovici pe care îl știau mai ales bun și drept. Dar Voronovici n'a obijduit pe nimeni aici la Tiraspol, unde cei care l'au cunoscut își aduc aminte de el cu multă părere de rău că soarta i-a fost atât de nemiloasă.

Institutul Științific Român din Transnistria a căutat să 'ndulcească viața bietei femei care a fost soția președintelui Republicei Moldovenești, dându-i un frumos ajutor în bani și o vacă cu vițel. Iar micuțul școlar, nepotul lui Voronovici, are o singură datorie: să învețe.

Ilie Zaftur

TRANSNISTRIA NOASTRĂ

Cum să se îndoiască cineva că Transnistria, ținutul minunat dintre Nistru și Bug, nu este trup din trupul României, când pe tot întinsul acestei suprafețe de pământ, sunt numai locuitori români? Cei mai mulți din ei, chiar nici nu știu să vorbească, decât numai curat moldovenește, pronunțând cuvintele cu o limbă lată și cu un graiu dulce și plin de sonoritate îmbătătoare.

Cum poate să spună un drumeț că gospodăria în care a intrat nu este a unui român, dacă pătrunzând în locuință este întâmpinat de stăpân cu blândețe, bunăvoință și tragere de inimă, rostind primitor cu fața înflorită de un zâmbet plin de bunătate: „Ghinea-ți poposit pi la noi. Șădeți o leacă pi taburelu ista, ca să vă hodiniți, că sânteți ostenit di atâta amar di cali, cum arată colbul adunat pi strae"!

Cum să nu fie românească întinderea asta de pământ, când peste holde și câmpii răsună numai doine cu ghers și slovă curat moldovenească?

Oricine se poate convinge la fața locului că, în toate așezămintele de locuințe omenești, din întreg teritoriul transnistrian, se simte pronunțat cum zvâcnește, plin de vioiciune, pulsul unui trai pur românesc și se vede viață moldovenească.

Prin urmare, băstinașii sunt moldoveni de viță veche, cu obiceiurile, cântecele și jocurile noastre strămoșești, nemaipomenit de frumoase. Iar ca o dovadă care stabilește și mai temeinic cele spuse mai sus, este și faptul că, această provincie, înainte de a trece sub ocrotirea românilor, însuși rușii o numeau „Republica Moldovenească".

Transnistria este, fără nici un pic de tăgăduială, un ținut curat românesc și va rămâne lipit la sânul cald de mamă al României Mari, pentru totdeauna și nimeni nu va fi în stare să ne-o mai smulgă vreodată.

Theodor D. Caraman

IMPORTANTE REALIZĂRI CULTURALE ȘI ȘCOLARE
ALE ADMINISTRAȚIEI ROMÂNEȘTI LA ODESA

Pe măsură ce zilele primului an de gospodărie românească la Odesa, condusă de d. primar Gherman Pântea, au trecut în calendarul prezentului marea noastră biruință conducătoare — importanța realizărilor de aci crește tot mai mult, iar pe planul cultural și școlar capătă semnificația contribuției pe care c-nii ajutori de primar Vidrașcu Constantin și director Gh. Zize au adus-o pentru curmarea haosului și îndurmarea pe linia normalului.

In acest sens, prima grije a Direcției culturale-școlară a primăriei, imediat după înființarea ei, a fost problema învățământului primar. Pentru aceasta s'a procedat imediat la înregistrarea elevilor și a profesorilor, iar pentru păstrarea inventarului în clădirile școlilor s'a instituit pază. Cu ajutorul corpului didactic s'au reparat clădirile destinate școlilor, până la data de 15 Decembrie 1941 au fost deschise 55 școli primare din care una pentru surdomuți și alta pentru copii infirmi.

Școlile secundare și de specialitate au fost deschise mai târziu, după cum urmează:

1 școală românească mixtă, 5 licee de băieți, 9 licee de fete, 1 liceu ucrainian, 3 gimnazii, dintre care unul armenesc.

In același timp cu liceele s'au deschis cursuri de limbi străine în număr de 4.

Dintre școlile speciale trebue să cităm: 4 tehnice, 1 tehnicum de alimente, 1 școală dentară, 1 școală medico-farmaceutică, 1 conservator, 1 școală de artă ceramică, 2 școli de croitorie, cursuri de croitorie. La toate școlile s'au înființat cursuri de limba română pentru profesori.

Pentru funcționarii municipiului s'au organizat lecții de limba română, în fiecare zi după terminarea orelor de birou, pe direcții.

Cursurile la școli s'au ținut normal, dându-se o mare importanță educației morale și religioase, programul analitic fiind întocmit după cel din țară.

Școlile primare au fost frecventate de 6867 elevi, având 602 profesori.

Școlile secundare au fost frecventate de 2385 elevi, iar corpul didactic a cuprins 289 profesori.

La școlile tehnice și speciale au urmat 933 elevi cu 85 profesori, iar cursurile de limbi străine au fost frecventate de 1338 persoane, fiind ținute de 48 profesori, împărțiți în 6 centre.

Pe lângă aceasta s'a înființat „Universitatea Populară" cu un efectiv de 500—800 auditori.

Pentru noul an școlar s'au făcut pregătirile necesare, reparându-se clădirile și întocmindu-se programele de predare. După noul recensământ făcut s'a constatat că sunt 1200 moldoveni având vârsta pentru școală, pentru care s'au deschis școli primare și licee românești.

S'a tipărit o gramatică română în limbile română și rusă și numeroase manuale de școală, atât pentru Odesa cât și pentru Transnistria.

S'a făcut repartizarea personalului didactic care n'a funcționat în anul școlar trecut și s'au terminat preparativele necesare pentru centralizarea arhivei istorice în clădirea din strada Puschin 20.

Din punct de vedere sportiv, au fost organizate concursuri de atletism și echipe de foot-boll pe lângă școli, deschizându-se și un atelier pentru reparărea inventarului sportiv.

Pe plaja „Arcadia" a fost organizată o școală de canotaj, iar pe lângă direcții s'au organizat diferite echipe de foot-ball, basket-ball, atletism, șah, lupte, gimnastică, scrimă, box, tennis, etc.

Ceeace a preocupat în primul rând conducerea Direcției, a fost păstrarea averii imobile ce se găsea la teatre, cinematografe, biblioteci, săli sportive, etc., pentru realizarea căreia s'a pus pază și s'a procedat la inventarierea averii aflate.

In acest fel s'au păstrat trei muzee: muzeul de științe naturale; muzeul de artă; muzeul arheologic.

Deocamdată este deschis numai cel arheologic.

Datorită inițiativei particulare și sprijinului dat, au fost puse în funcțiune 11 cinematografe și s'a înființat serviciul foto-cinematografic care are ca scop repararea vechilor studiouri și producția de filme și jurnale.

Deasemenea s'au deschis și sunt în funcțiune următoarele teatre: teatrul de Operă și balet, teatrul de dramă rusă, teatrul Național, teatrul Intim, teatrul Eldorado (închis și transformat în teatrul de music-hall), teatrul de revistă, teatrul de operetă, teatrul de păpuși. In plus s'au deschis și 2 circuri.

In Odesa s'au reparat și deschis 21 biserici.

Catedrala, biserica dela cimitiriul Nr. 2, biserica Nașterii Domnului, biserica Sturdza, biserica Cazansca, biserica grecească, biserica Nicolae, biserica sf. Alexei, biserica Înălțarea Domnului, biserica sf. Pantelimon, biserica sf. Mihai, biserica Balșoi Fontan, biserica Stația 1-a, biserica sf. Treime, biserica Tuturor Sfinților, biserica Orfelinatului, biserica Sf. Maria Magdalena, biserica Sf. Grigore Bogoslav, biserica de pe strada Piața Iarmaroc, biserica sf. Chirii și Metodiu, biserica Spitalului.

Pe lângă acestea mai sunt: o catedrală și o biserică luterană.

Până la predarea cimitirelor la Oficiul stării civile, s'a întocmit taxa de piață pentru înmormânare, au fost curățite cimitirele de ruine, îngrijite mormintele și s'a făcut lista românilor înmormântați.

Icoanele și toate obiectele bisericești din muzee au fost predate Misiunii ortodoxe și la biserici.

S'au primit dela SCOD 18 tipografii, dintre care 2 au fost afectate Direcției exploatării și industriei.

Pe lângă măsurile de pază luate în primele zile, toate mașinile din tipografiile ruinate, au fost transportate spre a se mări întreprinderile comunale. Materialele găsite în locuri părăsite s'au transportat în depositele ziarului municipal „Odescaia gazeta" primul ziar de informații apărut în Odesa încă din primele zile ale ocupației românești.

S'au mai predat mașini pentru tipografiile Guvernământului și C.F.R. Restul tipografiilor ce nu sunt ruinate, sunt păstrate în bună stare.

Nu târziu, s'a pus în funcțiune fabrica de ștampile și cromo-litografie.

Bibliotecile au fost cercetate cu atenție, organizându-se pază și inventariindu-se toată averea imobilă; în măsura posibilităților s'au făcut și reparațiile necesare. S'au completat fondurile bibliotecilor din alte părți și s'a înlăturat literatura tendențioasă; s'au făcut toate pregătirile pentru a putea fi redate spre folosință publicului.

La 6 Noembrie 1941 s'a înființat secția inventarierei care s'a ocupat până acum cu următoarele inventarieri: Universități 8; Institute de cercetări 1; tehnicum 13; școli 97; școli de meserii 13; biblioteci ale orașului 54; biblioteci particulare 25; grădini de copii 33; întreprinderi teatrale 44; tipografii 3, arhivele orașului 3; muzee 2.

In total, s'au făcut inventarieri în sumă de 853398 mărci și s'a eliberat material în sumă de 74.533 mărci.

Pe lângă licee și școli primare s'au instituit mai multe comisiuni pentru a verifica cărțile didacticе de provenienței sovietică. S'au verificat manualele dela Institutul de stomatologie, s'au văzut cărțile didactice editate în anul 1940—41, făcându-se corectura corespunzătoare și s'au ținut ședințe cu directorii bibliotecilor, întocmindu-se instrucțiuni pentru verificarea și separarea cărților cu caracter tendențios.

George Gh. Păslaru

Folclor din Transnistria

PASĂRI DIN ȚARA ME

Pasări din țara me,
N'ai văzut pi maica me?
— „Am văzut-o — „și fâșe?"
— „Coșe chită și plânge" —
Du-te și-i spune s'o mănânșe
Că-mi mut casa mai diparte
Unde n'am soră nici frate
Nici soție cu dreptate.

MARIȚICO DI LA MUNTE

Maritico di la munti,
Eț barizu di pi frunti
Că'ț scornești vorbi multi!
— „Las să-mi scornească că nu-mi pasă,
Că m'a făcut mama frumoasă
Și stau cu boeri la masă!

Cu boeri cu gheneralі
Cu feciori di gospodari!
Ș'am să beu cu toț voniștі
Să văd lumea și mi-a zâși?
S'am să beu zâua toată
Să văd lumea cum crapă!
Astâz beu și mâne iară —

Stă lumea și să miară:
Di undi am bani di cheltuială? —
Dar eu am și-mi mai rămâni —
Ca să fac și altora ghini!
Că am ibovnic boiraș —
Și-mi dă banii gălbânași!

DORUL DE ȚARĂ

Plânge-mă mamă cu dor
Că ț'am fost voinic ficior
Și de grijă ț'am purtat
Ogorul-ți l'am lucrat.

Iar decât m'am soldățât
Viața ni i'o otrăjit
Că tânjesc prin țări străine
Și tot plâng, gândind la tine...

Mult m-i dor, măicuță dor
De cel codru frățior
Și de stâna cei cu oi
Și de cântec de cimpoi!

Mult ni-i dor măicuță, dor
De cei mândra viore,
Care mă iubem cu el
Mult ni-i dorul ne'mpăcat.

Și mă'ndeamnă la păcat.
Să mă las dă soldăție
Și să fug la ciobănie
Ori ci-a fi cu mine, fie.

Participarea transnistrienilor la Universitatea populară „N. Iorga" din Vălenii de Munte

(Urmare din pag. 1-a)

publicul șezătorilor. In schimb, duioșie adâncă vibrează în melodia patetică, plină de jalea înstrăinării, a unei doine a lor de melodii foarte armonios suprapuse, cu tristețea de elegie:

Foaie verde, lozicară,
La Nistru la mărgioară,
Stau fărtații grămăgioară,
Intre ei o surioară...

Aceasta era, de obiceiu, piesa de încheiere a repertoriului lor; cântărețele o intonau cu ochii înlăcrimați, de nostalgie, de dor...

Urmând tradiția, cursurile s'au încheiat cu o șezătoare festivă, având în program, pe lângă recitări și coruri, un foarte caracteristic dans stilizat: Moldoveneasca, prezentat de echipa mixtă a Transnistrienilor. Pe ritmuri când line, când săltărețe, ca de „Horă" și „Brâu", se brodează un țesut fin de mișcări și grupări variat cadentate. E un gen nou de „Banul Măracine", „Căluseului", „Bătuta", Romana": frumos dans stilizat, plăcut ca mișcare, ca înlănțuire și alineare ori încercuire, ca pas, melodie și ritm.

Firește nu s'au neglijat excursiile. In prima Duminică liberă, am pornit cu trenul pe Teleajen în sus, până la Mănecii-Ungureni, unde se termină linia ferată locală Ploești-Mănecі. Aci s'a vizitat întreprinderea forestieră „Drajna", s'a explicat regiunea, s'a analizat peisagiul.

Apoi au asistat la liturghie în biserica de sus, plină de credincioși, emoționați de a afla, că minunatul cor mixt, care intona, foarte melodios, răspunsurile, era format din Transnistrieni, Basarabeni, Bucovineni, învățători și învățătoare. După slujbă, Părintele Moldescu a invitat poporul pe pafistea din față, unde s'a improvizat o șezătoare, ascultată cu lacrimi în ochi de către mosnegii satului, în timp ce dintre tineri s'au ivit mulți, care trecuseră, eroic, Bugul și Nistrul. De prânz, am poposit la școala primară, monument al eroilor 1916—1912, cu largă sală festivă, unde, după siestă, s'a cântat din nou, spre bucuria coloniei de vacanță a liceului „Sf. Petru și Pavel" din Ploești, și a poporului din cartier.

La întoarcere, s'au vizitat câteva case țărănești, în Mănecii Pământeni, și s'a admirat frumoasa biserică nouă, lucrată numai de săteni localnici, din vechea așezare înfloritoare Izvoarele.

Excursia aceasta, foarte reușită, a fost și exemplu de misionarism cultural, pentru învățători.

Altă dată s'au vizitat Valea Gardului și Drajna.

Duminecа următoare, cursiștii au primit vizita d-lui secretar general al Ministerului Culturii Naționale, N. N. Cretu: l-a găsit cântând, în biserică, la liturghie; apoi s'au adunat în sala de cursuri, l-au ascultat inimoasa cuvântare despre „Unitatea Românească", apoi l-au cântat, încheind cu rugăminteа: să poată termina cursurile cu o excursie prin Țară.

Dorința aceasta li s'a împlinit, tot cu concursul Ministerului Propagandei. Poposind în Capitală, adăpostiți foarte primitor, de societatea „Patronajul" la Asistența Universitară, au vizitat, timp de 4 zile, instituțiunile culturale; și au făcut o excursie pe Valea Prahovei, până la Brașov, cu oprire la Monumentul lui Aurel Vlaicu de lângă Câmpina, apoi la Breaza, la Sinaia, la Predeal, la Brașov. Ziua a culminat în admirarea comorilor de artă din Castelul Peleș, cu permisiunea specială, dată de M. S. Regele Mihai, tocmai prezent în Sinaia.

Inainte de a pleca spre casă, cursiștii Transnistrieni, Basarabeni și Bucovineni, toți împreună au fost primiți de d-l Prim-ministru Mihai Antonescu, și de d-l Subsecretar de Stat Alex. Marcu, mulțumind călduros pentru dărnicia de care au beneficiat, din partea Ministerului Propagandei Naționale.

De asemenea au mulțumit ministerului Culturii Naționale, și d-l administrator al Casei școlelor N. Bagdasar, pentru bogata dăruire de cărți și de material didactic.

Despărțirea, în Gara de Nord, în amurgul zilei de 5 August, a fost neasemănat de impresionantă, ca dela frați dragi. Impreună cu publicul de pe peron, s'a cântat „Deșteaptă-te Române" și „Imnul Unirei", în ale cărui acorduri entusiaste a pornit trenul, răsunând departe, în luminoasa seară de vară:

„Pe al nostru steag e scris:
Unire!"

Faza a treia a Universității populare „N. Iorga" a început cu un fapt nou, cu un fenomen revelator: prezența la cursuri a membrilor corpului didactic din Noua Moldovă dintre Nistru și Bug.

Constantin Nedelcu

UNIȚI-VĂ ROMÂNI, ÎN CREDINȚĂ, ÎN IUBIRE ȘI MUNCĂ, UNIȚI-VĂ, DIN TOATE COLȚURILE SFÂȘIATE ALE NEAMULUI, DIN TOATE CASELE, CA SĂ DUCEM MAI DEPARTE STRĂDUINȚA STRĂMOȘILOR ȘI VIITORUL COPIILOR NOȘTRI.

CUM SUNTEM STRÂNS UNIȚI ÎNTR'O ȚARA.

Hronicul vremii

AJUTORUL DE IARNĂ

Nu este numai o acțiune samaritană de bunătate creștină și de blândețe omenească aplecată asupra nevoiei, a durerii și a frigului, ci este porunca națională a justiției care cere bogatului să înțeleagă pe cel sărac, pentru ca săracul să-l apere pe cel bogat.

Această înfrățire de dreptate socială trebue să fie înfăptuită prin ajutorul pe care îl instituim și la care trebue să contribuie toți acei cari au minte de români și suflete de creștini.

ROMANI

Sprijiniți acest ajutor, dați și obolul vostru orice aveți, tot ceea ce trece peste nevoile voastre și apasă asupra inimii voastre de creștini;

Sprijiniți pe înfometați;

Fiindcă sprijiniți Neamul, fiindcă vă sprijiniți singuri.

MAREȘAL ANTONESCU

ȘTIRI DIN ODESA

Numărul întreprinderilor comerciale și industriale din Odesa

După ultimele date statistice a Primăriei Municipiului Odesa, numărul întreprinderilor comerciale și industriale ale orașului se ridică la frumoasa cifră de 3795.

Astfel: magazine de comision, ceasornicării, magazine de blănuri, bijuterii și ateliere fotografice 270.

Restaurante, baruri, cofetării, cealării, cafenele bufeturi 2205.

Intreprinderi pentru pregătirea produselor alimentare 56.

Ateliere de cismărie, croitorie, lăcătușerie și ferărie, de mobile, dogărie, de ștampile și reparații de ceasornice 917.

Frizerii, cabinete cosmetice, băi și spălătorii chimice 186.

Case de comision, birouri tehnice, birouri de copiat acte 24.

Hanuri, hoteluri, garaje, grajduri și depozite 137.

Un lot de pământ pentru direcția medico-sanitară

Direcția medico-sanitară a primăriei Municipiului Odesa, aflată sub conducerea d-lui doctor Solcănescu, a organizat pe strada Monastîrschi 66 o fermă zootehnică.

Pentru îmbunătățirea acestei ferme, susnumita direcție, s'a adresat Primăriei Muncipiului Odesa ca să se pună la dispoziție, pentru nevoile fermei, terenul învecinat, ce se află lângă fostul sanatoriu „Vodnicov". Acest teren este în administrația Direcției Tramvaelor.

O carte închinată d-lui Mareșal Ion Antonescu

Scriitorul A. V. Maslenicov, cu ocazia aniversării eliberării Odesei de sub jugul iudeo-comunist, a scris o carte intitulată „Ultima etapă".

In această lucrare, de peste 250 de pagini, autorul descrie evenimentele din Odesa începând dela data de 22 Iunie 1941, momentul începerii războiului, până la 16 Octombrie 1941, ziua eliberării de către glorioasele armate române și germane a orașului corupt de hidra bolșevică.

Actualmente, „Ultima etapă" se traduce în limba română.

Cartea va fi editată în București.

Scriitorul Maslenicov, în semn de adâncă recunoștință pentru scăparea de sub jugul comuniștilor, a închinat realizatul muncii sale Conducătorului Statului Român, d. Mareșal Ion Antonescu.

Inalți oaspeți străini la Odesa

In ziua de 20 Octombrie 1942, Odesa a fost vizitată de d. Moravetz, ministrul culturii al Boemiei și Moraviei, împreună cu suita sa.

La ora 10, oaspeții au vizitat primăria municipiului Odesa, unde au fost primiți de d. primar Gherman Pântea și d. secretar general Costinescu A. Aci au rămas profund impresionați de buna organizare și de realisările administrației românești la Odesa. Apoi au vizitat, examinând cu deamănuntul, expoziția de mostre a întreprinderilor industriale și alimentare a primăriei municipiului Odesa.

După vizitarea orașului, oaspeții autorii, asistat la premiera operei „Corsarul" dela teatrul de operă și balet.

Seara, înaltilor oaspeți li s'a servit de către d. primar Gherman Pântea o masă în sala hotelului Bristol, la care au luat parte și reprezentanții autorităților locale.

Donații în folosul săracilor

Cheta organizată de Primărja Municipiului Odesa din inițiativa d-lui primar Gherman Pântea, a dat un frumos rezultat material. A fost adunată frumoasa sumă de 13.924,88 R.K.K.S.

Afară de aceasta dela teatre și cinematografe au fost adunate următoarele sume: Teatrul Revistă — 132,5. Teatrul Renașterii—85,5. cinematograful București 648,5, cinematograful Moldova — 388,5, dela societatea ocrotirii orbilor, donația lunară — 106,5 R.K.K.S.

Organizarea unui birou de măsuri și greutăți

Direcția Financiară și Direcția Exploatării Industriale a Primăriei Municipiului Odesa a înaintat pentru aprobarea d-lui primar Gherman Pântea, un proect de înființare la Odesa a unui birou de măsuri și greutăți. In acest proect este întocmit și un tabel de tarifuri pentru măsurări și controale.

Acest proect de buget a biroului de măsuri și greutăți se ridică la suma de 57.450 R.K.S., deoarece pentru oranjarea lui este nevoie de mari cheltuieli.

Predarea religiei în școli

Direcția Culturii a Guvernământului a adus la cunoștința Primăriei Municipiului Odesa că, potrivit cu ordonanța d-lui Guvernator al Transnistriei, prof. Gh. Alexianu preoții sunt obligați să predea gratuit în școlile primare și secundare religia și să facă educația morală în spirit religios a școlarilor, lucru care intră în misiunea directă a fiecărui preot.

O ședință a Comitetului de Patronaj

Zilele trecute a avut loc o ședință a d-nelor din filiala Consiliului de Patronaj și al ocrotirilor sociale din Odesa.

La ședință au luat parte d-na general Atanasiu, d-na primar Lucia Pântea, d-na Brătescu, reprezentanta din București a Consiliului de Patronaj, precum și d-nele Chiorăscu, Heras, Cistanchin, Andronache, Balaș și altele.

D-na Brătescu a mulțumit în numele d-nei Maria Mareșal Antonescu, d-lui primar Gherman Pântea și întregului comitet, pentru munca depusă.

La ședință s'e discutat problema ajutorării intelectualilor săraci, a deschiderei atelierelor pentru ca să se dea de lucru celor nevoiași precum și problema educării tineretului.

In urma propunerii d-nei Brătescu, au fost primite în comitet pentru colaborare d-nele Sculescu, Comșa, Slavru și Vinogradschi.

Afară de aceasta, s'au discutat diferite alte probleme de ordin organizator.

Cavaleria română, cu caii la mână, înaintează pe frontul Caucaz

Ziariștii bulgari pe malul mării, la Odesa

UN AN DELA MOARTEA EROILOR DIN 22 OCTOMBRIE 1942

Armata și populația Odesei își cinstesc eroii

Parastasul și cuvântările rostite

Implinindu-se un an de la moartea eroilor din 22 Octombrie 1941, armata și administrația românească, în amintirea celor ce au căzut la datorie, primind lovitura lașă a unui act terorist, au cinstit jertfa lor, printr'un pios parastas.

La slujba religioasă din parcul Sefcenco, unde se află cimitirul eroilor căzuți în acea zi, au luat parte domnii:

E. Cercavschi, secretar general al Guvernământului; căp. Hei, reprezentant al armatei germane; Capino, consulul Italiei, col. Dragoș Panesianu, reprezentant al armatei române; d-na Cantacuzino; Gh. Pântea primarul Odesei; col. Velcescu Prefectul județului; col. Popovici Iulian prefectul poliției; Hersenie, directorul Culturii; Romulus Pop, director de cabinet; Dragomir, șef de cabinet; Costinescu secretar general al primăriei; Arhitect Minescu C., Directorul Construcțiilor; Arhitect Ionită subdirectorul Construcțiilor; dr. Balcăs, directorul Muncii; Maciu, subdirector administrativ; Cheorăseu și Vidrașcu ajutori de primar; d-na și d-ra Balas, soția și fiica eroului Comandor Balas; magistrat Surmei; maior Enescu; consilier Tabrea; A. Năstase și Horațiu Ionescu din Presa Guvernământului; Petrov dela Oficiul de Studii; companii din armata română și germană; soțiile eroilor, precum și un numeros public.

Parastasul dela Cimitirul din Parcul Sefcenco

La ora 10½, un sobor de preoți, în frunte cu Arhimandritul Scriban, a săvârșit slujba religioasă, după care arhim. Scriban a rostit următoarele:

Cinstiți slujbași,
Inalți dregători și
Viteji ostași,

Un an de zile se împlinește azi dela 22 Oct. 1941, când mâna criminală a bolșevicilor a răpit din mijlocul nostru, pe adormiții întru Domnul, eroii cinstiți în aceste clipe. Așa de mare și cutremurătoare este jertfa acestor eroi, încât nu ajunge un an de zile și nici o veșnicie ca să cinstim jertfa lor.

Dureroasa veste primită atunci, clocotește și azi în noi, dându-ne răgaz să ne înălțăm cu gândul acolo unde duhul lor curat se odihnește. Fie fapta lor în veci pomenită și dreaptă pildă de vitejie și sacrificiu, pentru tineretul Țării noastre.

Aci pe malul mării, unde oasele lor sfinte se odihnesc ca în altarul patriei, fapta lor stă ca într'o oglindă, aruncând reflexii de răzbunare contra distrugătorilor de altare și civilizație.

Dumnezeu să-i odihnească în altarul cerului și al Patriei, iar neamurile și soțiile îndurerate, să le dea mângâere și tărie, pentru a vedea în jertfa eroilor, temelia pe care se clădește o lume nouă.

I. P. C. S. Arhim. Scriban, a adresat același cuvânt în limba germană către reprezentanții și soldații armatei germane.

A luat apoi cuvântul, col. Dragoș Manesianu, reprezentantul armatei, care într'o înaltă simțire ostășească a spus următoarele:

Ostași,

Inplinindu-se azi un an de zile dela înfiorătorul act terorist al handelor comuniste, armata română prin mine, păstrează un moment de reculegere — *Se păstrează minutul reculegerei.*

Faptele lor rămâne pentru neamul nostru, o mândrie de jertfă, așa cum numai adevărații eroi știu să-și înțeleagă misiunea înaltă ce patria le-a încredințat-o.

D. Comandant al oștirei Române din Odesa, aduce recunoștință eroilor, ce vor rămâne în veci strajă neînfricată aci la malul mării, unde se întronează spiritul disciplinei și civilizației europene.

Din partea armatei germane a vorbit d. Kower, căp. Bheer, care a depus o coroană de flori pe mormântul eroilor.

In acelaș moment se depun și alte coroane și buchete de flori din partea armatei române și a autorităților administrative românești de aici.

Solemnitatea acestui parastas a fost organizat și pusă sub îngrijirea propagandei militare, de sub conducerea d-lui maior Alex. Enescu, a d-lui Mardare dela C. M. O. și a d-lui Loc. Nicolescu Mihail.

Omagiul Administrației Românești

După solemnitate s'a trecut la vizitarea cimitirului, unde d. Secretar General al Guvernământului E. Cercavschi, a salutat și omagiat din partea d-lui Guvernator al Transnistriei, jertfa celora al căror nume s'a înscris în cronica vremei și în cartea de aur a Patriei, cu litere de foc și sânge.

FORȚELE AXEI NU MAI POT FI OPRITE

Noul ordin de zi al lui Stalin vădește situația disperată a Stalingradului

BERLIN, 29. — In cadrul bătăliei din Egipt, care continuă cu îndârjire, forțele engleze au pierdut până acum peste 300 tancuri. Această cifră, care reprezintă 30% din totalul tancurilor puse în joc, e de natură să arate ea singură, cât de grav este eșecul suferit de britanici în primele zile de luptă. Atacul inamic a fost dat în 5 puncte împotriva frontului germano-italian.

Două divizii de infanterie și o brigadă de tancuri au fost puse aci în joc. In timp ce în 4 puncte atacul englez rămânea infructuos, în cel de al 5-lea, inamicul reușise la un moment dat să cucerească ceva teren, dar el a fost de grabă respins printr'un contraatac. Toate aceste lupte s'au desfășurat în câmpul din fața frontului, propriu zis. Principala linie de luptă a rămas neatinsă, ostilitățile fiind purtate înăuntrul câmpului de mine.

In ce privește frontul răsăritean, atacul german a putut fi reluat peste tot, în urma îmbunătățirii vremii. Inaintarea din Vestul Terek-ului face progrese remarcabile. La Stalingrad, care a rămas focarul principal al operațiunilor, trupele de soc germane au străpuns noui poziții, cucerind alte cartiere, îndârjit apărate, din Nordul orașului. După toate aparențele, atacul sistematic împotriva ultimului centru de rezistență sovietic — ce constă din liniile de tranșee dela Sud de întreprinderile „Octombrie roșu" — n'a fost încă inițiat. In momentul de față, artileria și aviația pregătesc terenul în vederea acestui atac, sdruncinând forța de luptă, atât morală cât și materială a inamicului. Sovieticii au încercat acțiuni de degrevare relativ puternice. In ansamblu se precizează din izvor german că acțiunile sovietice de degrevare slăbesc tot mai mult.

Un nou ordin de zi al lui Stalin, prin care se cere apărătorilor Stalingradului să-și mențină în orice condiții pozițiile, e privit la Berlin ca o dovadă că și conducerea sovietică își dă seama de situația disperată a Stalingradului, dar că, în ciuda oricărei șanse de succes, pune în joc toate forțele spre a apăra ultimele baze de care dispune și pe care trupele germane le impresoară din toate părțile. La Berlin se declară că și acest ultim efort nu va putea opri forțele germane să-și desăvârșească victoria.

GENERALUL VON ROTCHIRCH ȘI ADMINISTRAȚIA ROMÂNEASCĂ DIN TRANSNISTRIA

Un bun prieten și un distins colaborator al d-lui Prof. Gh. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei

Guvernământul Transnistriei a sărbătorit zilele trecute pe generalul de Divizie din armata germană von Rotchirch, un apropiat prieten și distins colaborator al d-lui Guvernator al Transnistriei prof. Gh. Alexianu.

La masa întinsă ce s'a dat în onoarea prieteniei dintre generalul Rotchirch și Administrația românească de aci, d. Guvernator al Transnistriei, prof. Gh. Alexianu, a rostit următoarele:

Dvoastră ați reușit prin nobilele calități ce vă caracterizează, prin sinceritatea persoanei Dvoastră, prin ținuta socială și spiritul de camaraderie să cuceriți fulgerător inimile tuturor acelora cu care ați venit în contact.

Ați urmărit cu cel mai mare interes, reconstituirea acestei provincii, atât de rău încercată de vandalismul și mânia distrugătoare a bolșevicilor, și ați găsit totdeauna cuvinte de neprecupețită recunoștință pentru realizările economice și culturale de aci.

Dvoastră, ați colaborat activ și realizările obținute până în prezent pot fi înscrise cu mândrie în favoarea Domniei-voastre.

In timpul strânsei colaborări ați înțeles în mod strălucit, nu numai să mă ajutați în executarea mandatului ce mi s'a încredințat ci mai mult, Domnia-voastră ați reușit prin putere de muncă și tact să înlăturați toate diferendele.

Transnistria și Statul Român, vă rămân iubite Domnule General sincere și recunoscătoare pentru prețioasele servicii pe care le-ați făcut României, în interesul țărilor noastre aliate.

Strânsa legătură de colaborare dintre Generalul von Rotchirch și d. Guvernator al Transnistriei, profesor Gh. Alexianu, e o realitate întemeiată pe spiritul camaraderiei a două popoare ce s'au înfrățit în lupta de civilizație și dreptate europeană.

Pentru o mai bună convingere de prietenia și colaborarea dintre reprezentanții a două țări aliate, vom reda câteva fragmente din scrisoarea d-lui General von Rotchirch, ce este adresată d-lui Guvernator al Transnistriei, prof. Gh. Alexianu, cu ocazia împlinirii unui an de activitate românească în Transnistria.

„Mult stimate Domnule Ministru, cu ziua de astăzi Guvernământul Transnistriei împlinește un an de existența. Să-mi fie îngăduit a vă prezenta cu acest prilej atât din partea mea cât și în numele Statului meu Major, Domniei-voastre și tuturor funcționarilor, cele mai cordiale urări. Statul Major de legătură al armatei germane, care a trăit împreună cu D-voastră o mare parte din acest timp și nu mai puțin eu, care am cinstea să mă socotesc de multe luni între colaboratorii D-voastră, suntem mai mult ca oricare alții în măsură să apreciem ce s'a realizat în Transnistria de către Guvernământ sub conducerea Dumneavoastră.

„Cu înaltă admirație, privim la opera ce s'a înfăptuit aci și deși mai mult de realizat, putem afirma că dintr'o provincie complect secătuită și distrusă până la temelii de evenimentele războiului a reînflorit un organism viu. Aproape toate câmpiile sunt semănate, peste o mie de fabrici sunt puse în funcțiune, căile ferate circulă în mod normal și în Municipiul Odesa, pulsează iarăși aproape o viață normală, iar în orașe și la sate desvoltarea culturală la proporții.

„Bisericile, școlile și alte instituțiuni de cultură sunt redeschise, pe când pentru sănătatea publică au fost înființate peste tot spitale și băi. Ar depăși cu mult cadrul unei scrisori, dacă aș începe să apreciez în ansamblu realizările înfăptuite. Toate acestea se datoresc în primul rând dvs. d-le Ministru, care punând în serviciul cauzei pe lângă un neobișnuit talent de organizare, calitățile Dvs. intelectuale superioare, o putere de muncă neobișnuită și o energie de fier, ați înțeles să dați funcționarilor D-stră, o frumoasă pildă și un îmbold la lucru.

Cu expresiunea admirației noastre neprecupețite și cu devotament vă transmitem urările noastre sincere pentru continuarea activitatii D-voastră, dorindu-vă cu ajutorul lui Dumnezeu, să isbutiți a provoca desvoltarea provinciei Transnistriei, pentru ca împreună cu colaboratorii Dvs., și cu noi soldații germani, să puteți aduce la bun sfârșit opera de încoronare a victoriei popoarelor noastre".

Generalul Rotchirch, nu poate fi uitat de cei ce vor însemna în cronica vremurilor de mâine marele rol al Administrației românești de aci cu neprecupețitul concurs al marelui Reich.

In înaintarea lor pe frontul Kuban, trupele române trec peste o mlaștină cu bâreile de asalt

TRANSNISTRIA

1. Biserică din Transnistria.

2. Intr'o zi de sărbătoare naţională în Râbniţa.

3. Slujba de sfinţire a catedralei din Râbniţa.

4. La împlinirea unui an dela căderea Odesei, secretarul general al guvernământului trece în revistă trupele.

5. Ziariştii bulgari vizitează periferiile Odesei.

6. Comandantul român al unui tun antiaerian, lângă piesa care a doborît 13 avioane bolşevice.

7. Ţărani din Bucovina.

8. Sat transnistrian.

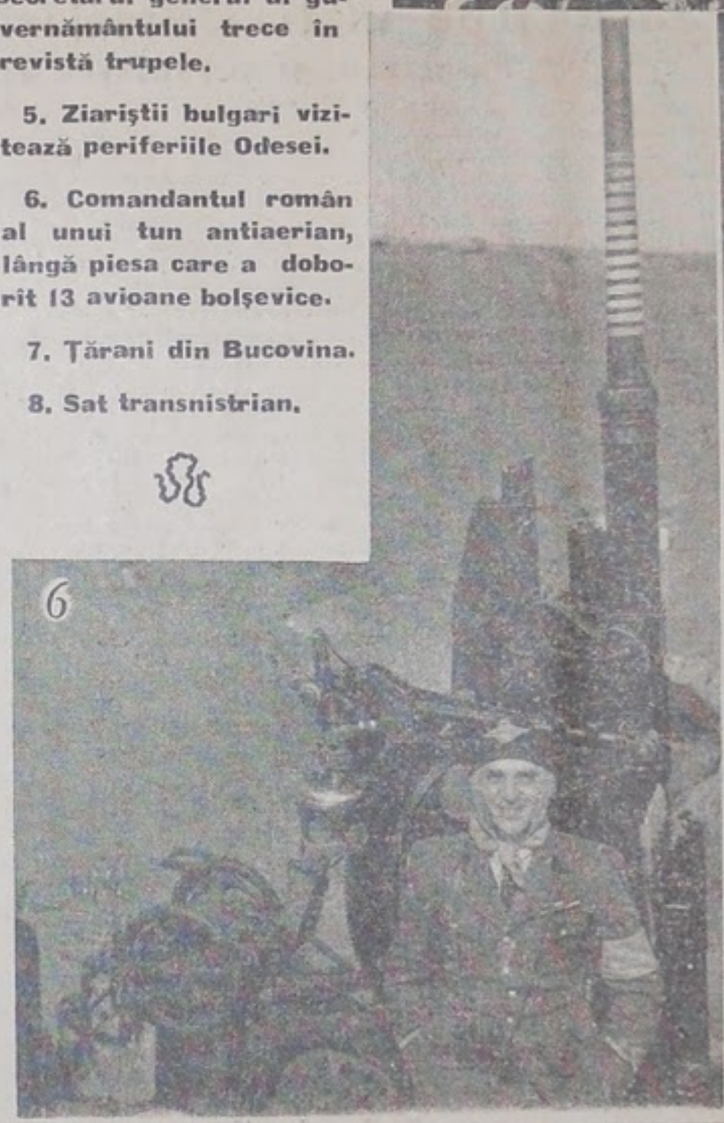

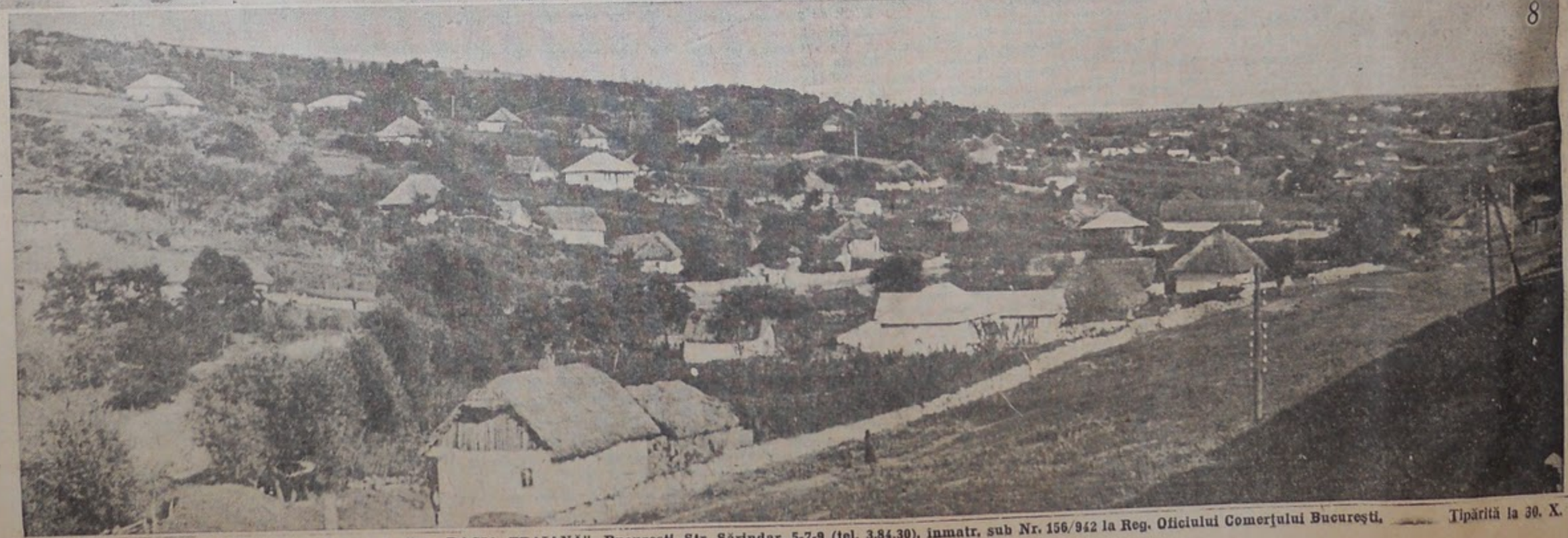

Tipografia Societatea Naţională de Editură şi Arte Grafice „DACIA TRAIANĂ", Bucureşti Str. Sărindar, 5-7-9 (tel. 3.84.30), înmatr. sub Nr. 156/942 la Reg. Oficiului Comerţului Bucureşti. Tipărită la 30. X. 1942